

*Londyńskie Wyznanie Wiary Baptystów
z 1689 roku*

Spis treści

Rozdział 1. Pismo Święte	2
Rozdział 2. Bóg i Trójca Święta	5
Rozdział 3. Boże postanowienie	6
Rozdział 4. Stworzenie	7
Rozdział 5. Boża opatrność	8
Rozdział 6. Upadek człowieka: grzech i kara	9
Rozdział 7. Boże przymierze	10
Rozdział 8. Chrystus - pośrednik	11
Rozdział 9. Wolna wola	13
Rozdział 10. Skuteczne powołanie	14
Rozdział 11. Usprawiedliwienie	15
Rozdział 12. Usynowienie	16
Rozdział 13. Uświęcenie	17
Rozdział 14. Wiara zbawiająca	18
Rozdział 15. Upamiętanie wiodące do życia i zbawienia	19
Rozdział 16. Dobre uczynki	20
Rozdział 17. Wytrwanie świętych	21
Rozdział 18. Pewność łaski i zbawienia	22
Rozdział 19. Prawo Boże	23
Rozdział 20. Ewangelia i zakres łaski	25
Rozdział 21. Wolność chrześcijańska i wolność sumienia	26
Rozdział 22. Nabożeństwo i dzień pański	27
Rozdział 23. Przysięgi i ślubowania zgodne z Bożym prawem	28
Rozdział 24. Władze państwowe	29
Rozdział 25. Małżeństwo	30
Rozdział 26. Kościół	31
Rozdział 27. Społeczność świętych	33
Rozdział 28. Chrzest i wieczerza pańska	34
Rozdział 29. Chrzest	35
Rozdział 30. Wieczerza pańska	36
Rozdział 31. Stan człowieka po śmierci i zmartwychwstanie umarłych	37
Rozdział 32. Sąd ostateczny	38

Rozdział 1

Pismo Święte

Pismo Święte jest w pełni wystarczającą, pewną i nieomylną miarą i normą poznania, wiary i posłuszeństwa, które stanowią o zbawieniu. Choć natura i całe dzieło Bożego stworzenia i opatrności są świadectwem Jego dobroci, mądrości i mocy, to jednak to świadectwo nie jest wystarczające, aby samo przez się dać nam takie poznanie Boga i Jego woli, które jest niezbędne do zbawienia. W konsekwencji miłosierny Pan od czasu do czasu w różny sposób objawiał siebie i swoją wolę Kościołowi. Ponadto, aby zapewnić zachowanie i rozszerzenie prawdy oraz utwierdzić i umocnić Kościół, chroniącego przed zepsutą naturą człowieka oraz podłością szatana, spowodował, że objawienie Jego samego oraz Jego woli zostało w całości spisane. A chociaż sposób, w jaki Bóg poprzednio objawiał swoją wolę minął, to Pismo Święte jest absolutnie potrzebne człowiekowi.¹

---

¹ Ps 19:2-4; Prz 22:19-21; Iz 8:20; Łk 16:29,31; Rz 1:19-21; 2:14-15; Ef 2:20; 2 Tm 3:15-17. Hbr 1:1; 2 P 1:19-20

Pismo Święte czyli zapisane Słowo Boże zawiera następujące księgi, które razem tworzą Stary i Nowy Testament:

Stary Testament	Nowy Testament
1 Księga Mojżeszowa	Ewangelia Mateusza
2 Księga Mojżeszowa	Ewangelia Marka
3 Księga Mojżeszowa	Ewangelia Łukasza
4 Księga Mojżeszowa	Ewangelia Jana
5 Księga Mojżeszowa	Dzieje Apostolskie
Księga Jozuego	List do Rzymian
Księga Sędziów	1 List do Koryntian
Księga Rut	2 List do Koryntian
1 Księga Samuela	List do Galacjan
2 Księga Samuela	List do Efezjan
1 Księga Królewska	List do Filipian
2 Księga Królewska	List do Kolosan
1 Księga Kronik	1 List do Tesaloniczan
2 Księga Kronik	2 List do Tesaloniczan
Księga Ezdrasza	1 List do Tymoteusza
Księga Nehemiasza	2 List do Tymoteusza
Księga Estery	List do Tytusa
Księga Joba	List do Filemona
Księga Psalmów	List do Hebrajczyków
Przypowieści Salomona	List Jakuba
Księga Kaznodziei Salomona	1 List Piotra
Pieśń nad Pieśniami	2 List Piotra
Księga Izajasza	1 List Jana
Księga Jeremiasza	2 List Jana
Treny	3 List Jana
Księga Ezechiela	List Judy
Księga Daniela	Objawienie Jana
Księga Ozeasza	
Księga Joela	
Księga Amosa	
Księga Abdiasza	
Księga Jonasza	
Księga Micheasza	
Księga Nahuma	
Księga Habakuka	
Księga Sofoniasza	
Księga Aggeusza	
Księga Zachariasza	
Księga Malachiasza	

Wszystkie te księgi są natchnione przez Boga i stały się zasadą i normą wiary i życia. ²

Księgi powszechnie zwane apokryfami nie powstały z natchnienia Bożego, toteż nie należą do kanonu czyli składu Pisma Świętego. Dlatego też nie posiadają żadnego autorytetu w Kościele Bożym i powinny być traktowane i stosowane tak jak inne pisma ludzkiego pochodzenia. ³

Pismo Święte jest autorytatywne samo z siebie. Jego autorytet nie zależy od świadectwa żadnego człowieka ani Kościoła, lecz pochodzi wyłącznie od Boga, jako Autora, który sam w sobie jest prawdą. Musi być przyjęte, bo jest Słowem Bożym. ⁴

Świadectwo Kościoła Bożego może wpłynąć na nas i przekonać nas, że Pismo Święte godne jest najwyższego uznania. Niebiańska treść Pisma Świętego, skuteczność jego doktryny, majestat jego stylu, zgodność wszystkich jego części od początku do końca, fakt, że na wszystkich swoich kartach oddaje ona wszelką chwałę Bogu, pełnia objawienia jedynej drogi zbawienia - to wszystko razem wraz z innymi niezrównanymi cechami oraz Jego absolutna doskonałość - niezłomie przekonuje nas, że jest Słowem Bożym. Uznajemy równocześnie, że nasze pełne przekonanie i pewność co do jego

² 2 Tm 3:16

³ Łk 24:27,44; Rz 3:2

⁴ 1 Tes 2:13; 2 Tm 3:16; 2 P 1:19-21; 1 J 5:9

nieomyślnej prawdy i Bożego autorytetu, jest wynikiem wewnętrznej pracy Ducha Świętego, który przez Słowo składa świadectwo w naszych sercach.⁵

Pełnia Bożego objawienia dotycząca wszystkiego co jest istotne dla Jego własnej chwały oraz dla zbawienia, wiary i życia ludzi, jest albo bezpośrednio przedstawiona, albo pośrednio zawarta w Piśmie Świętym. Nic, czy to domniemane objawienie Ducha Świętego, czy to ludzkie tradycje, nie mogą być dodane do Pisma Świętego. Jednakże z drugiej strony uznajemy, że wewnętrzne oświecenie przez Ducha Bożego jest konieczne do właściwego zrozumienia tego, co Pismo Święte objawia. Uznajemy jednocześnie fakt, że pewne powszechne stosowane elementy nabożeństwa i sposobu zarządu zborom, powinny być określone w świetle zdrowego rozsądku chrześcijan, w zgodzie z ogólnymi zasadami Słowa Bożego, od którego nie można odejść.⁶

Treść Pisma Świętego przedstawiona jest z różną jasnością, toteż niektórzy ludzie mają lepsze zrozumienie Pisma od innych. Jednak sprawy, które są istotne dla zbawienia człowieka, które człowiek musi poznać, uwierzyć w nie i być im posłuszny, są tak jasno przedstawione i wytłumaczone w różnych miejscach, że zarówno wykształceni jak i niewykształceni mogą osiągnąć wystarczające ich zrozumienie, jeśli tylko posługiwać się będą zdrowym rozsądkiem.⁷

Stary Testament w języku hebrajskim i Nowy Testament w języku greckim (tj. w swoich oryginalnych językach przed tłumaczeniem) były bezpośrednio natchnione przez Boga i od tego czasu dzięki Jego szczególnej trosce i opiece ustrzeżona została ich czystość. Są więc autentyczne i stanowią dla Kościoła ostateczny autorytet we wszystkich kontrowersjach religijnych. Wszyscy Boży ludzie mają prawo i potrzebę dostępu do Pisma, jest im również przykazane by w bojaźni Bożej je czytali i studiowali. Ale ponieważ język hebrajski i grecki nie są znane wszystkim czytelnikom, dlatego Pismo Święte ma być tłumaczone na każdy język, tak aby ludzie poznali Boga i mogli oddawać Mu cześć we właściwy sposób, „abyśmy przez cierpliwość i przez pociechę z Pism nadzieję mieli“.⁸

Niezawodną zasadą jest, że Pismo Święte powinno być interpretowane przez Pismo, tzn. jedna część przez drugą. A więc wszelka dysputa co do prawidłowości, pełności i oczywistości znaczenia jakiegos fragmentu musi być potwierdzona w świetle jaśniejszych, porównywalnych fragmentów.⁹

Wszystkie spory religijne mają być rozstrzygnięte przez Pismo Święte i jedynie przez Pismo Święte. Wszystkie uchwały synodów, opinie starożytnych pisarzy i ludzkie doktryny w podobny sposób mają być przyjmowane albo odrzucane zgodnie z wyrokiem Pisma Świętego, danego nam przez Ducha Świętego. W takim wyroku wiara znajduje swoje ostateczne oparcie.¹⁰

---

⁵ J 16:13,14; 1 Kor 2:10-12; 1 J 2:20,27

⁶ J 6:45; 1 Kor 2:9-12; 2 Kor 13:14; 14:26,40; Ga 1:8-9; 2 Tm 3:15-17

⁷ Ps 19:8; 119:130; 2 P 3:16

⁸ Iz 8:20; J 5:39; Dz 15:15; Rz 3:2; 15:4; 1 Kor 14:6,9,11-12,24,28; Kol 3:16

⁹ Dz 15:15-16; 2 P 1:20-21

¹⁰ Mt 22:29,31,32; Dz 28:23; Ef 2:20

Rozdział 2

Bóg i Trójca Święta

Jest tylko jeden jedyny żywy i prawdziwy Bóg. Jest On samoistny i nieskończony w swojej istocie i doskonałości. Tylko On sam może pojąć i zrozumieć swoją istotę. Jest duchem czystym, niewidzialnym, niepodzielnym, bez ciała i zmiennych uczuć ludzkich. Tylko On posiada nieśmiertelność i przebywa w światłości niedostępnej dla śmiertelnego człowieka. On nigdy się nie zmienia. Jest większy niż nasze możliwości pojmowania, wieczny, niepojęty, wszechmogący i nieskończony. Jest najwyższą świętością, mądrością, niezależnością i absolutem. Wszystko, co czyni, jest wynikiem Jego niezmiennej, sprawiedliwej woli i służy Jego własnej chwale. Jest najbardziej kochającą, łaskawą, miłosierną i współczującą z istot. Jest pełen dobroci i prawdy. Przebacza nieprawość, przestępstwo i grzech. Nagradza tych, którzy szukają Go gorliwie. Lecz nienawidzi grzechu. Nie przeoczy winy i nie oszczędzi winnego i jest doskonale sprawiedliwy w wykonywaniu wyroku.¹

Bóg jest samowystarczalny. W Nim i tylko w Nim znajduje się pełnia życia, chwały, dobroci i wspaniałości. Nie zależy od żadnej istoty stworzonej, którą uczynił, Jego chwała nie pochodzi od stworzeń. Wręcz przeciwnie, przejawia swoją chwałę w nich i przez nie. Jest On głównym źródłem wszelkiego bytu: początkiem, spełnieniem, końcem wszystkich rzeczy. Jest suwerennym władcą nad wszystkimi swoimi stworzeniami. Używa ich według swojej woli i robi dla nich i z nimi cokolwiek pragnie. Jego wzrok przenika istotę wszystkich rzeczy. Jego wiedza jest nieskończona i nieomylna. Nic nie stanowi dla Niego zagrożenia lub przyczyny niepewności, ponieważ On nie zależy od stworzonych rzeczy. We wszystkich decyzjach, dziełach i żądaniach jest najświętszy. Aniołowie i ludzie Jemu, jako Stworzycielowi, mają oddawać wszelką cześć, winni Mu Są służbę i posłuszeństwo względem wszystkiego, co od nich zażąda.²

Trzy osoby Boże stanowią Trójcę Świętą - Ojciec, Syn (lub Słowo) i Duch Święty. Stanowią jedność w istocie, mocy i wieczności. Każda z osób jest w pełni Bogiem, ale Trójca jest jedna i niepodzielna. Ojciec nie zawdzięcza swojego bytu nikomu. On jest Ojcem dla Syna, który jest z Niego zrodzony w wieczności. Duch Święty pochodzi od Ojca i Syna. Te osoby, jeden nieskończony i wieczny Bóg, nie mogą być rozdzielone w naturze i w bycie, lecz Są rozróżniane w Piśmie Świętym przez osobiste relacje wewnątrz Trójcy Świętej i przez różnorodność dzieł, których dokonują. Ich Trójjedność (to znaczy doktryna Trójcy) jest zasadniczą podstawą wszelkiej naszej społeczności z Bogiem oraz źródłem pociechy, którą czerpiemy z naszego zdania się na Niego.³

---

¹ 1 M 17:1; 2 M 3:14; 34:6-7; 5 M 4:15,16; 6:4; 1 Krl 8:27; Neh 19:32-33; Ps 5:6-7; 90:2; 115:3; Prz 16:4; Iz 6:3; 46:10; 48:12; 10:10; 23:23-24; Na 1:2-3; Ma 3:6; J 4:24; Rz 11:36; 1 Kor 8:4,6; 1Tm 1:17; Hbr 2:6

² Jb 22:3; Ps 119:68; 145:17; 148:13; Ez 11:5; Dn 4:25,34,35; J 5:26; Dz 15:8; Rz 11:34-36; Hbr 4:13; Obj 5:12-14

³ 1 M 3:14; Mt 28:19; J 1:14,18; 14:11; 15:26; 1 Kor 8:16; 2 Kor 13:14; Ga 4:6; 1 J 5:7

Rozdział 3

Boże postanowienie

W wieczności Bóg zarządził wszystko, cokolwiek zdarzy się w czasie i uczynił to niezależnie i nieodmiennie, kierując się jedynie swoją własną mądrą i świętą wolą. Jednak czyniąc to, nie stał się w żadnym sensie źródłem grzechu, ani nie ma współudziału w odpowiedzialności za grzech wraz z grzesznikami. Wskutek swego ustanowienia nie pogwałcił woli żadnego stworzenia, które uczynił; ani też nie usunął swobodnego działania wtórnych przyczyn, lecz raczej je ustanowił. W tych wszystkich sprawach przejawia się Jego Boża mądrość, jak również okazuje się Jego Boża moc i wierność w realizacji tego, co zamierzył.¹

Boże postanowienie nie jest oparte na Jego uprzedniej wiedzy, że w pewnych okolicznościach nastąpią pewne wydarzenia, lecz jest niezależne od wszelkiej uprzedniej wiedzy.²

Przez swoje postanowienie i dla okazania chwały Bóg przeznaczył (uprzednio ustanowił) pewnych ludzi i aniołów do wiecznego życia przez Chrystusa, objawiając w ten sposób swoją łaskę. Inni, których pozostawił na zatracenie w grzechach, okazują postrach Jego sądu.³

Aniołowie i ludzie, którzy podlegają Bożemu przeznaczeniu, są jasno i nieodmiennie wyznaczeni, a ich liczba jest na zawsze ustalona.⁴

Zanim świat został stworzony, Boży nieodmienny zamiar, który pozostał w tajemnicy Jego mądrości i według upodobania Jego woli, sprawił, że Bóg wybrał (powołał) w Chrystusie pewną część ludzkości do wiecznej chwały. Jedynie z Jego wolnej łaski i miłości przeznaczył tych wybranych ludzi do życia, chociaż nie było w nich niczego, co mogło spowodować, aby ich wybrał.⁵

Bóg nie tylko wyznaczył do chwały zgodnie z odwiecznym i niezależnym postanowieniem swojej woli, lecz również uprzednio przeznaczył środki do spełnienia tego zamiaru. Skoro Jego wybrani są dziećmi Adama i z tego powodu należą do zepsutej przez upadek Adama w grzech ludzkości, Bóg zechciał, żeby zostali odkupieni przez Chrystusa i rzeczywiście powołani do wiary w Chrystusie. Dalej, przez pracę Ducha Świętego, we właściwym czasie zostają usprawiedliwieni, usynowieni, uświęceni i „strzeżeni mocą Bożą przez wiarę ku zbawieniu”. Nikt oprócz wybranych nie może stać się uczestnikiem tych wielkich dobrodziejstw.⁶

Wielka tajemnica przeznaczenia musi być traktowana ze szczególną roztropnością i ostrożnością tak, aby ludzie, którzy skłaniają się do woli Bożej objawionej w Jego Słowie, i którzy Są jej posłuszni, mogli osiągnąć pewność swego wiecznego wybrania, dzięki pewności ich faktycznego powołania. W ten sposób predestynacja przyniesie chwałę Bogu i pełen szacunku podziwi zachwyty. To zachęci do pokory i gorliwości, i przyniesie wiele pociechy wszystkim, którzy są szczerze posłuszni Ewangelii.⁷

---

¹ 4 M 23:19; Iz 46:10; J 19:11; Dz 4:27-28; Rz 9:15,18; Ef 1:3-5,11; Hbr 6:17; Jak 1:13; 1 J 1:5

² Dz 15:18; Rz 9:11,13,16,18

³ Mt 25:34; Rz 9:22-23; Ef 1:5-6; 1 Tm 5:21; Jud 4

⁴ J 13:18; 2 Tm 2:19

⁵ Rz 8:30; 9:13,16; Ef 1:4,9,11; 2:5,12; 1 Tes 5:9; 2 Tm 1:9

⁶ J 6:64; 10:26; 17:9; Rz 8:30; 1 Tes 5:9-10; 2 Tes 2:13; 1 P 1:2,5

⁷ Łk 10:20; Rz 11:5-6,20,33; Ef 1:6; 1 Tes 1:4-5; 2 P 1:10

Rozdział 4

Stworzenie

Na początku upodobało się Trójjedynemu Bogu - Ojcu, Synowi i Duchowi Świętemu - stworzyć świat i wszystkie rzeczy w ciągu sześciu dni. To wszystko było bardzo dobre. W ten sposób Bóg uwielbił swoją odwieczną moc, mądrości i dobroć.¹

Całe stworzenie jest dziełem Boga; na końcu Bóg stworzył mężczyznę i kobietę, którzy mieli panować nad całym stworzeniem na ziemi. Bóg dał mężczyźnie i kobiecie inteligentną i nieśmiertelną duszę, i pod każdym względem wyposażył ich do harmonijnego życia z Nim. Zostali stworzeni na Jego obraz, posiadając wiedzę, sprawiedliwość i prawdziwą świętość. Boże Prawo zostało zapisane w ich sercach i mieli zdolność do pełnego posłuszeństwa temu Prawu. Ponieważ jednak posiadali wolną i podlegającą zmianie wolę, pogwałcenie Prawa było możliwe.²

Prawo Boże było w zasadzie zapisane w sercu pierwszej pary ludzi, lecz jednocześnie otrzymali oni szczególny zakaz, aby nie jedli z drzewa poznania dobra i zła. Ich szczęście i społeczność z Bogiem zależała od posłusznego poddania się Jego woli, dotyczyło to także ich panowania nad wszystkimi stworzeniami.³

---

¹ 1 M 1:31; Jb 26:13; J 1:2-3; Rz 1:20; Kol 1:16; Hbr 1:2

² 1 M 1:26-27. 2:7. 3:6; Kzn 7:29; Rz 2:14-15

³ 1 M 1:26,28; 2:17

Rozdział 5

Boża opatrzność

Bóg, który w swojej nieskończonej mocy i mądrości stworzył wszystkie rzeczy, podtrzymuje, kieruje, włada i rządzi nimi, zarówno żywymi jak i martwymi, wielkimi i małymi, przez opatrzność w najwyższym stopniu mądrą i świętą, w zgodności ze swoją nieomylną uprzednią wiedzą oraz niezależnymi i niezmiennymi decyzjami Jego woli. On realizuje swoje zamiary, dla których wszystko stworzył; aby Jego mądrość, moc i sprawiedliwość wraz z Jego nieskończoną dobrocią i miłosierdziem mogły być chwalone i uwielbiane.¹

Nic nie dzieje się z przypadku lub poza sferą Bożej opatrzności. Ponieważ Bóg jest pierwotną przyczyną wszystkich wydarzeń, dlatego też dzieją się one niezmiennie i nieomylnie według Jego uprzedniej wiedzy i postanowienia, którymi są związane. Jednak przez swoją opatrzność Bóg tak kieruje nimi, że wtórne przyczyny, wynikające albo z określonych praw, albo niezależnie, albo też w zależności od innych przyczyn, odgrywają swoją rolę w ich realizacji.²

Bóg w swej opatrzności używa zazwyczaj jakichś środków, może jednak działać bez nich - nadawać im skuteczność większą niż normalnie posiadają, a nawet wbrew nim, zgodnie ze swym upodobaniem.³

Boża wszechmogąca władza, niezglębiona mądrość, nieskończona dobroć, jest tak nieskończenie wielka i wszystko przewyższająca, że zarówno upadek pierwszego człowieka w grzech, jak również wszystkie inne grzeszne działania aniołów i ludzi, dzieją się zgodnie z Jego suwerennymi planami. Nie znaczy to, że Bóg bez zastrzeżeń pozwala na różne wydarzenia ponieważ różnymi sposobami mądrze i w pełni władzy ogranicza, porządkuje i rządzi grzesznymi działaniami, tak że realizują one Jego święte plany. Jednakże grzeszność działań pochodzi jedynie od aniołów i ludzi, a nie od Boga, ponieważ jako najwyższa świętość i sprawiedliwość, On ani nie jest, ani nie może być przyczyną grzechu, ani nie może go zaaprobować.⁴

Bóg, który jest najwyższą mądrością, sprawiedliwością i łaską, często pozwala, aby Jego ludzie popadali na krótko w różne pokuszenia i aby doświadczyli grzeszności własnych serc. Czyni to, aby ich karcić za grzechy, które popełnili lub nauczyć ich pokory, odsłaniając im ukryte siły zła i zwodniczość panująca w ich sercach. Jego zamiarem jest również spowodowanie, aby ludzie uświadomili sobie potrzebę polegania na Nim zawsze i w pełni, i aby pomóc im strzec się grzechu w przyszłości. Tymi i innymi sposobami realizują się Jego sprawiedliwe i święte zamiary, tak że wszystko, co dzieje się z Jego wybranymi, jest z Jego wyboru, dla Jego chwały i dla ich dobra.⁵

Bóg jako sprawiedliwy sędzia inaczej postępuje ze złymi i niepobożnymi ludźmi. Zaślepią i zatwardza ich serca z powodu ich grzechów. Wstrzymuje swoją łaskę, która mogłaby oświecić ich umysły i skruszyć ich serca; a czasem odbiera im dary, których im udzielił. Stawia ich również w sytuacjach, w których ich złe serca ulegają grzechowi. Innymi słowy - zostawia ich na pastwę ich własnego, wrodzonego zepsucia, pokuszeń świata oraz władzy szatana, czego konsekwencją jest, że zatwardzają swe serca przez te same rzeczy, których Bóg używa dla zmiękczenia serc innych.⁶

Boża ogólna opatrzność osiąga wszystkich stworzeń, ale w szczególny sposób odnosi się do Jego Kościoła. Opatrzność kieruje wszystkimi rzeczami dla dobra Kościoła.⁷

¹ Jb 38:11; Ps 135:6; Iz 46:10-11; Mt 10:29-31; Ef 1:11; Hbr 1:3

² 1 M 8:22; Prz 16:33; Dz 2:23

³ Iz 55:10-11; Dn 3:27; Oz 1:7; Dz 27:31,44; Rz 4:19-21

⁴ 1 M 1:20; 2 sm 24:1; 2 Krl 19:2S; 1 Krn 21:1; Ps 50:21; 76:11; Iz 10:6-7,12; Rz 11:32-34; 1 J 2:16

⁵ 2 Krn 32:25-26,31; Rz s: Zs; 2 Kor 12:7-9

⁶ 2 M 8:15,32; 5 M 2:30; 29:4; 2 Krl 8:12-13; Ps 81 12-13; Iz 6:9-10; Mt 13-12; Rz 1:24-26,28; 11:7-S; 2 Tes 2:10-12; 1 P 2:7-8

⁷ Iz 43:3-5; Am 9:8-9; 1 Tm 4:10

Rozdział 6

Upadek człowieka: grzech i kara

Człowiek został stworzony przez Boga jako istota prawa i doskonała. Sprawiedliwe Prawo dane mu od Boga mówiło o życiu uwarunkowanym przez posłuszeństwo człowieka i groziło śmiercią za nieposłuszeństwo. Posłuszeństwo Adama nie trwało długo. Szatan użył podstępного węża, aby przywieść Ewę do grzechu. Zaraz potem zwiódła ona Adama, który bez żadnego przymusu z zewnątrz, własnowolnie złamał Prawo, zgodnie z którym zostali stworzeni i złamał Boże przykazanie, mówiące by nie jeść zakazanego owocu. Aby wypełnić swój mądry i święty zamiar, Bóg pozwolił, aby się to stało, ponieważ On kieruje wszystkim dla Swojej chwały.¹

Przez swój grzech, nasi pierwsi rodzice stracili pierwotną sprawiedliwość, a ich szczęśliwa społeczność z Bogiem została przerwana. Ich grzech objął nas wszystkich i przez to śmierć stała się naszym udziałem. Wszyscy ludzie stali się umarli w grzechu i całkowicie skażeni we wszystkich swoich częściach i zdolnościach tak duszy, jak i ciała.²

Rodzina ludzka ma swoje korzenie w pierwszej ludzkiej parze. Adami Ewa reprezentują całą ludzkość, a wina za ich grzech została przypisana zasadzie Bożego postanowienia wszystkim ich potomkom, którzy również od urodzenia odziedziczyli po nich skażoną naturę. Ponieważ jako dzieci poczęte w grzechu i ze swojej natury podpadający pod Boży gniew, ludzie są sługami grzechu i poddani śmierci, dlatego wszyscy teraz są poddani nieopisanemu nieszczęściu: duchowemu, doczesnemu i wiecznemu, chyba, że Pan Jezus Chrystus ich wyswobodzi.³

Faktyczne grzechy, które ludzie popełniają Są owocem zepsutej natury przekazanej im przez pierwszych rodziców. Z powodu tego zepsucia wszyscy ludzie są całkowicie skłonni do złego; grzech ich obezwładnia. Ludzie nie są zdolni do czynienia wszystkiego co dobre i w rzeczywistości są skłonni do czynienia tego, co jest przeciwne dobru.⁴

Podczas tego ziemskiego życia zepsuta natura pozostaje w tych, którzy Są zrodzeni z Boga, tzn. odrodzeni. Chociaż w Chrystusie ta zepsuta natura otrzymuje przebaczenie i jest umartwiona, jednak zarówno samo zepsucie, jak i wszystko, co z niego wynika, pozostaje w rzeczywistości i w pełnigrzechem.⁵

---

¹ 1 M 2:16-17; 3:12-13; 2 Kor 11:3

² 1 M 6:5; Jr 17:9; Rz 3:10-19,23; 5:12-21; Tt 1:15

³ Jb 14:4; Ps 51:6; Rz 5:12-19; 6:20; 1 Kor 15:21,22,45,49; Ef 2:3; 1Tes 1:10; Hbr 2:14-15

⁴ Mt 15:19; Rz 8:7. Kol 1:2; Jk 1:14

⁵ Kzn 7:20; Rz 7:1S,23-25; Ga 5:17; 1 J 1:8

Rozdział 7

Boże przymierze

Dystans między Bogiem a Jego stworzeniem, człowiekiem, jest taki wielki, że chociaż ludzie są wyposażeni w zdolność do rozumowania, i powinni okazywać posłuszeństwo swojemu Stwórcy, jednak nie mogliby nigdy w nagrodę osiągnąć życia, gdyby Bóg w akcie dobrowolnego uniżenia nie umożliwił tego przez zawarcie przymierza.¹

Ponadto, ponieważ człowiek z powodu swego upadku w grzech ściągnął na siebie przekleństwo Bożego Prawa, upodobało się Panu zawrzeć przymierze łaski, w którym Bóg za darmo ofiarowuje grzesznikom życie i zbawienie przez Jezusa Chrystusa. z ich strony Bóg wymaga wiary w Niego, żeby mogli być zbawieni i przyrzeka udzielić swojego Ducha Świętego wszystkim tym, którzy są wybrani do wiecznego życia, po to, aby chcieli i mogli uwierzyć.²

Boże przymierze objawione jest w Ewangelii; zostało ono najpierw objawione Adamowi w postaci obietnicy zbawienia przez „nasienie niewiasty”, a później prawdę tę ukazywano stopniowo aż do pełnego objawienia zbawienia w Nowym Testamencie. Zbawienie wybranych jest oparte na przymierzu odkupienia, które zostało zawarte w wieczności między Ojcem i Synem. Zbawienie jest udzielane jedynie przez łaskę, na mocy tego przymierza, tak aby wszyscy potomkowie upadłego Adama, którzy zostali zbawieni, otrzymali życie i błogosławioną nieśmiertelność; ponieważ warunki błogosławieństwa, które dotyczyły Adama w jego stanie niewinności, nie odnoszą się do jego potomstwa, i nie mogą sprawić, by potomstwo Adamowe mogło być przyjęte przez Boga.³

---

¹ Jb 35:7-8; Łk 17:10

² 1 M 2:17; Ps 110:3; Ez 36:26-27; Mk 16:15-16; J 3:16; 6:44,45; Rz 3:20-21; 8:3; Ga 3:10

³ 1 M 3:15; J 8:56; Dz 4:12; Rz 4:1-5; 2 Tm 1:9; Tt 1:2; Hbr 1:1-2; 11:6,13

Rozdział 8

Chrystus - pośrednik

Realizując swój odwieczny zamiar, Bóg wybrał i powołał Pana Jezusa, swego jednorodzonego Syna, zgodnie z przymierzem, które zawarł, aby stał się Pośrednikiem między Bogiem a człowiekiem; aby był również Prorokiem, Kapłanem, Królem, Głową i Zbawicielem swojego Kościoła, oraz by był dziedzicem wszystkich rzeczy i sędzią świata. od wieczności Bóg oddał Synowi tych, którzy byli Jego potomstwem, a Syn zobowiązał się w czasie (w odróżnieniu od wieczności) odkupić, powołać, usprawiedliwić, uświęcić i uwielbić ich. ¹

Tą Bożą osobą, która uczyniła świat, podtrzymuje i kieruje wszystkimi stworzonymi rzeczami, jest Syn Boży, druga osoba Trójcy świętej. On jest prawdziwym i wiecznym Bogiem, „odblaskiem chwały Ojca”, tej samej istoty (lub bytu) co Ojciec i jest Jemu równy. To On w wyznaczonym czasie przyjął na siebie naturę człowieka z wszystkimi jej istotnymi cechami i powszechnymi słabościami, z wyjątkiem grzechu. Był poczęty przez Ducha Świętego w łonie Marii Dziewicy, kobiety, która należała do pokolenia Judy. Duch Święty zstąpił na nią, moc Najwyższego zacięła ją i w ten sposób, jak mówi nam Pismo Święte, został On zrodzony z kobiety, jako potomek Abrahama i Dawida. Tak się to stało, że dwie pełne, doskonałe i różne natury - Boża i ludzka, zostały nierozdzielnie połączone razem w jednej osobie, bez przemiany jednej natury w drugą i bez przemieszania się jednej natury z drugą; inaczej mówiąc bez zamętu. Tak więc Syn Boży jest teraz zarówno prawdziwym Bogiem, jak i prawdziwym człowiekiem, a mimo to jedynym Chrystusem, jedynym Pośrednikiem między Bogiem a człowiekiem. ²

Dwie natury, Boża i ludzka, zostały w ten sposób zjednoczone w osobie Bożego Syna; On został uświęcony i pomazany Duchem Świętym w nieograniczonej mierze; w Nim znajdują się wszystkie skarby mądrości i poznania. On jest przepelniony tym, co się podoba Ojcu - jest święty łagodny nieskalany grzechem, pełen łaski i prawdy. Będąc takim, stał się całkowicie zdolny do dokonania dzieła Pośrednika i Poręczyciela. Nie wziął tego zadania na siebie jako samozwaniec, lecz został uprawniony do działania przez swego Ojca. Ojciec nadał Mu również pełnię władzy sądu i polecił Mu sędzić wszystkich. ³

Pan Jezus chętnie przyjął rolę Pośrednika i aby móc tego dokonać, poddał się Bożemu Prawu, które doskonale wypełnił. On również poniósł karę należną nam, którą to my powinniśmy ponieść i wycierpieć, ponieważ wziął na siebie nasze grzechy i stał się za nas przekleństwem. On poniósł w swojej duszy niewyobrażalnie bolesne cierpienia i doznał na ciele najcięższych męczarni. Umarł ukrzyżowany. Gdy był w stanie śmierci, Jego ciało nie uległo rozkładowi. Trzeciego dnia zmartwychwstał, w tym samym ciele, w którym cierpiał. Również w tym samym ciele wstąpił na niebiosy, gdzie siedzi po prawicy swego Ojca, orędując za swoimi. Przy końcu świata powróci, aby sędzić ludzi i aniołów. ⁴

Przez swoje doskonałe posłuszeństwo Prawu Bożemu i przez ofiarowanie siebie Bogu raz na zawsze jako ofiara przez wiecznego Ducha, Pan Jezus w pełni zaspokoił wymagania Bożej sprawiedliwości. On dokonał pojednania i nabył wieczne dziedzictwo w Królestwie Niebios dla tych wszystkich, których dał Mu Ojciec. ⁵

Cena odkupienia nie była faktycznie zapłacona przez Chrystusa, zanim nie narodził się na tym świecie, lecz wartość, skuteczność i dobrodziejstwa Jego odkupieńczego dzieła były dostępne dla Jego wybranych przez wszystkie wieki od początku świata. Zostało to dokonane przez obietnice, symbole(typy) i ofiary, w których był objawiony i które określały Go jako „nasienie niewiasty (potomek), które miało zetrzeć głowę węża (diabła)”, a także jako „Baranka zabitego od założenia świata”. Jako Chrystus jest On „ten sam wczoraj, dzisiaj i na wieki”. ⁶

Działając jako Pośrednik między Bogiem a człowiekiem, Chrystus pozostaje w zgodzie ze swymi dwiema naturami: Bożą i ludzką, w każdej naturze dokonując tego, co jest dla niej odpowiednie.

¹ Ps 2:6; Iz 42: 1; 53:10; Łk 1 33; J 17:6; Dz 3:22; 17:31; Rz 8:30; Ef 1:22-23; Hbr 1:2; 5:5-6; 1 P 1:19-20

² Mt 1:22-23; Łk 1:27,31,35; J 1:14; Rz 8:3; 9:5; Ga 4:4; 1 Tm 2:5; Hbr 2:14.16-17; 4:15

³ Ps 45:7; Mt 28:18; J 1:14; 3:34; 5:22,27; Dz 2:36; 10:38; Kol 1:19;2:3; Hbr 5:5; 7:22,26

⁴ Ps 40: S-9; Iz 53.,6; Mt 3:15; 26:37-38; 27:48; Mk 16:19; Łk 22:44; J10: 18; 20:25,27; Dz 1:9-11; 10:42; 13:37; Rz S:34; 14:9-10; 1 Kor 15:3-4;2 Kor 5:21; Ga 3:13; 4:4; Hbr 9:24; 10:5-10; 1 P 3:18; 2 P 2:4

⁵ J 17:2; Rz 3:25-26; Hbr 9:14-15

⁶ 1 Kor 1:10; Hbr 4:2; 13: S; 1 P 1:10-11; Obj 13:8

Jednak z powodu jedności swej osoby, to co jest właściwe jednej naturze, w Piśmie Świętym bywa niekiedy przypisywane Osobie wyrażanej przez drugą naturę.⁷

Chrystus pewnie i skutecznie stosuje i udziela wiecznego odkupienia tym, dla których je zdobył. On oręduje za nimi. Jednoczy ich ze sobą przez swojego Ducha; w Słowie i przez Słowo objawia im tajemnicę zbawienia; przekonuje ich, aby wierzyli i byli posłuszni, kierując ich sercami przez swoje Słowo i Ducha; pokonuje wszystkich ich wrogów swoją wszechmocą i mądrością, używając metod i sposobów, które są najbardziej zgodne z cudownymi i niezgłębionymi postanowieniami Jego opatrności. Wszystko to przeprowadza w swojej niezależnej i suwerennej łasce, bezwarunkowo, nie przewidując żadnej zasługi u wybranych.⁸

Chrystus i tylko Chrystus jest w stanie spełnić rolę Pośrednika między Bogiem a człowiekiem. On jest Prorokiem, Kapłanem i Królem Kościoła Bożego. Jego rola Pośrednika nie może być przeniesiona z Niego na nikogo innego, ani w całości, ani w części.⁹

Potrójny urząd Chrystusa jest nam potrzebny. Z powodu naszej niewiedzy potrzebujemy Go jako Proroka. Z powodu naszego oddzielenia się od Boga i niedoskonałości naszej nawet najlepszej służby, potrzebujemy Go jako Kapłana, aby nas pojednał z Bogiem i sprawił, żeby Bóg nas przyjął. Ponieważ odwróciliśmy się od Boga i absolutnie nie jesteśmy w stanie do Niego powrócić, a także z powodu tego, że potrzebna jest nam pomoc i ochrona przed naszymi duchowymi wrogami, potrzebujemy Go jako Króla, aby nas przekonał, podporządkował sobie, przyciągnął, podtrzymał, uwolnił i zachował, aż w końcu wejdziemy do Jego niebiańskiego Królestwa.¹⁰

---

⁷ J 3:13; Dz 20:28

⁸ Ps 110:1; J 3:8; 6:37; 10:15-16; 17:6,9; Rz 5:10; 8:9,14; 1 Kor 15:25-26; Ef 1:8-9; 1 J 5:20

⁹ 1 Tm 2:5

¹⁰ Ps 110:4; Łk 1:74-75; J 1: 18; 16:8; Ga 5:17; Kol 1:21

Rozdział 9

Wolna wola

W naturalnym porządku rzeczy Bóg wyposażył wolę człowieka w swobodę i zdolność do działania zgodnie z wyborem, tak że ani z przymusu zewnętrznego, ani z powodu żadnej potrzeby pojawiającej się od wewnątrz, człowiek nie był przymuszony do czynienia dobra lub zła. ¹

W stanie niewinności człowiek miał swobodę i zdolność, aby chcieć i czynić to, co było dobre i przyjemne dla Boga. Jednak będąc chwiejnym mógł odpaść od swojej prawości. ²

Konsekwencją upadku w stan grzechu było to, że człowiek utracił całą zdolność, aby chcieć czynić jakiegokolwiek duchowo dobre uczynki, które towarzyszą zbawieniu. Jako człowiek naturalny (nieduchowy), jest on martwy w grzechu i całkowicie przeciwny temu, co dobre. Dlatego też nie jest w stanie o własnych siłach nawrócić się do Boga, ani nawet przygotować się do nawrócenia się do Boga. ³

Gdy Bóg nawraca grzesznika i wyprowadza go z grzechu w stan łaski, uwalnia go od jego naturalnych więzów grzechu i jedynie przez swoją łaskę umożliwia mu, aby dobrowolnie chciał i czynił to, co jest duchowo dobre. Jednakże pewne zepsucie pozostaje w grzeszniku, tak więc jego wola nigdy nie będzie w pełni doskonała i poddana temu, co dobre, gdyż ma skłonność do złego. ⁴

Dopiero wtedy, gdy wejdzie w stan chwały, człowiek będzie zdolny do tego by w swej całkowitej i doskonałej wolności pragnąć tylko i wyłącznie dobra. ⁵

---

¹ 5 M 30:19; Mt 17:12; Jk 1:14

² 1 M 3:6; Kzn 7:29

³ J 6:44; Rz 5:6; 8:7; Ef 2:1,5; Tt 3:3-5

⁴ J 8:36; Rz 7:15,18-19,21,23; Flp 2:13; Kol 1-13

⁵ Ez 4:13

Rozdział 10

Skuteczne powołanie

W czasie wyznaczonym przez Boga i zgodnym z Jego upodobaniem, ci, których Bóg przeznaczył do życia, są skutecznie wywołani przez Słowo i Ducha ze stanu śmierci, w którym są z natury, do łaski i zbawienia danego przez Jezusa Chrystusa. Ich umysły zostają duchowo oświecone i jako ci, którzy są zbawieni, zaczynają rozumieć sprawy Boże. Bóg odbiera im wtedy serca kamienne i daje serca mięsiste. Odnawia ich wolę i przez swoją wszechmoc sprawia, że szukają i dążą do tego, co jest dobre, równocześnie skutecznie przyciągając ich do Jezusa Chrystusa. Do tych wszystkich zmian garną się ochotnie, ponieważ przez Bożą łaskę otrzymują do tego chęci. ¹

Boże rzeczywiste powołanie jest wynikiem jedynie jego wolnej i szczególnej łaski. Dopóki człowiek nie otrzyma życia i nie będzie odnowiony przez Ducha Świętego, jest martwy w grzechach i upadkach, a więc całkowicie bierny w tym dziele zbawienia, a dzieło to nie pochodzi z niczego dobrego, co miałby z natury, ani z żadnej jego zdolności czy możliwości. Moc, która umożliwia mu odzew na Boże powołanie i przyjęcie łaski proponowanej i udzielanej w powołaniu, jest tą samą mocą, która wzbudziła Chrystusa z martwych. ²

Wybrane dzieci, umierające w niemowlęctwie, dostępują odrodzenia i zbawienia w Chrystusie przez Ducha Świętego, który działa w tym czasie, miejscu i w taki sposób, jak Mu się to podoba. To samo dotyczy wszystkich wybranych osób, które nie są zdolne do tego, aby zostały powołane zewnętrznie, przez zwiastowanie Ewangelii. ³

Ludzie, którzy nie są wybrani, nawet gdyby byli wezwani do przyjęcia zbawienia przez kaznodziejów Ewangelii i choć mogą być przedmiotem jakiegoś powszechnego działania Ducha Świętego, nie mogą być zbawieni ponieważ nie są praktycznie pociągnięci do Chrystusa przez Ojca i z tej przyczyny ani nie mogą, ani nie chcą naprawdę przyjść do Niego. Ludzie, którzy nie przyjmują chrześcijańskiej religii, tym bardziej nie mogą być zbawieni, bez względu na to, jak gorliwie usiłują zmienić swoje życie zgodnie z naturalnym oświeceniem i naukami swojej religii. ⁴

---

¹ 5 M 30:6; Ps 110; Pnp 1:4; Ez 36:26-27; Dz 26:1S; Rz 8:30; 11:7; Efl:10-11,17 19; 2:1-6; 2 Tes 2:13-14

² J 5:25; 1 Kor 2:14; Ef 1:19-20; 2:5,8; 2 Tm 1:9

³ J 3:3,5-6,8

⁴ Mt 13:20-21; 22:14; J 4:22; 6:44-45,65; 17:3; Dz 4:12; Hbr 6:4-6; 1J 2:24-25

Rozdział 11

Usprawiedliwienie

Bóg ochotnie usprawiedliwia ludzi, których faktycznie powołuje. Czyni to nie przez udzielenie im sprawiedliwości, lecz przebacząc im grzechy oraz uznając ich i przyjmując jako sprawiedliwych. Czyni to jedynie ze względu na Chrystusa, a nie z powodu jakiegokolwiek rzeczy dokonanej w nich lub przez nich. Ta sprawiedliwość, która jest im przypisana, tzn. uznana na ich korzyść, nie wynika z ich wiary, ani aktu uwierzenia, ani jakiegoś posłuszeństwa zwiastowanej Ewangelią, lecz wynika jedynie z posłuszeństwa Chrystusa. Posłuszeństwo Chrystusa ma dwa aspekty, z jednej strony jest to aktywne posłuszeństwo okazane całemu Bożemu Prawu, a z drugiej bierne posłuszeństwo okazane w Jego śmierci. Ci, którzy zostają usprawiedliwieni, przyjmują i opierają się przez wiarę na sprawiedliwości Chrystusa; a wiara, którą mają, nie jest z nich, lecz jest darem Bożym.¹

Wiara, która przyjmuje Chrystusa i która opiera się na Chrystusie i Jego sprawiedliwości, jest jedynym środkiem prowadzącym do usprawiedliwienia. Jednakże wiara nie jest czymś odosobnionym w człowieku usprawiedliwionym, lecz zawsze towarzyszą jej inne zbawiające łaski. Nie jest to wiara martwa ponieważ przejawia się w miłości.²

Chrystus przez swoje posłuszeństwo i śmierć zapłacił cały dług tych, którzy Są usprawiedliwieni. Składając ofiarę i przelewając krew na Golgocie oraz znosząc cierpienia jako karę, która im się należała, Chrystus w pełni i całkowicie zaspokoił wymagania Bożej sprawiedliwości. Ich usprawiedliwienie jest całkowicie darem łaski ponieważ - po pierwsze - Chrystus stał się darem Ojca, aby działać ku ich dobru; po drugie - posłuszeństwo Chrystusa i to, że zaspokoił żądania Prawa zostało im policzone; po trzecie - nie było w nich nic, co by zasługiwało na łaskę. Tak więc prawdziwa Boża sprawiedliwość i Jego ogromna łaska równocześnie objawiły swoją chwałę w usprawiedliwieniu grzeszników.³

Od wieczności Bóg postanowił usprawiedliwić wszystkich wybranych, a gdy nadeszło wypełnienie czasu Chrystus umarł za ich grzechy i zmartwychwstał dla ich usprawiedliwienia. Jednakże nie są oni osobiście usprawiedliwieni aż do czasu, dopóki Duch Święty nie obdarzy ich faktycznie dobrodziejstwami i dziełami Chrystusa.⁴

Bóg ciągle przebacza grzechy wszystkim usprawiedliwionym. Nie mogą oni nigdy utracić swego usprawiedliwienia. Mogą jednak z powodu grzechu popaść w ojcowski gniew Boga. W takim przypadku, dopóki się nie upokorzą, nie wyznają swoich grzechów, nie poproszą Boga o przebaczenie i nie odnowią wiary i nie przyjdą do upamiętania, dopóty Bóg zazwyczaj nie przywraca ich do swojej łaski.⁵

Wierzący w Starym Testamencie zostali usprawiedliwieni dokładnie w taki sam sposób, jak nowotestamentowi wierzący.⁶

¹ J 1:12; Rz 3:24; 4:5-8, 5:17-19; 8:30; 1 Kor 1:30-31; Ef 1:7. 2:8-10; Flp 3:8-9

² Rz 3:28; Ga 5:6; Jk 2:17,22,26

³ Iz 53:5-6; Rz 3:26; 8:32; 2 Kor 5:21; Ef 1:6-7; 2:7; Hbr 10:14; 1 P 1:18-19

⁴ Rz 4:25; Ga 3:8; Kol 1:21-22; 1 Tm 2:6; Tt 3:4-7; 1 P 1:2

⁵ Ps 32:5; 51:1-21; 89:32-34; Mt 6:12; 26:75; J 10:28; 1 J 1:7 9

⁶ Rz 4:22-24; Ga 3:9

Rozdział 12

Usynowienie

Ze względu na swego Syna, Jezusa Chrystusa, upodobało się Bogu uczynić wszystkich usprawiedliwionych ludzi uczestnikami łaski usynowienia. Dzięki temu zostali zaliczeni do dzieci Bożych, posiadają ich swobody i przywileje. Ponadto noszą Boże imię, otrzymują ducha usynowienia i mogą śmiało przystępować do tronu łaski i wołać: „Abba, Ojciec”. Bóg, jako Ojciec, traktuje swe dzieci z miłością, chroni je, troszczy się o nie i karci. Nigdy ich nie odrzuca. Będąc zapieczętowani na dzień odkupienia, otrzymują obietnice jako dziedziczący wieczne zbawienie. ¹

---

¹ Ps 103:13; Prz 14:26; Iz 54:8-9; Tr 3:31; J 1:12; Rz 8:15,17; 2 Kor6:18; Ga 4:4-6; Ef 1:5; 2:18; 4:30; Hbr 1:14; 6:12; 12:6; 1 P 5:7. Obj3:12

Rozdział 13

Uświęcenie

Ci, którzy są jedno z Chrystusem, będą rzeczywiście powołani i odrodzeni, otrzymują od Boga nowe serce i nowego ducha. Przez Słowo i Ducha mieszkającego w nich dokonuje się dalsze dzieło osobistego uświęcenia. Wszystkie te błogosławieństwa przypadają im z powodu zasług, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Panowanie grzechu nad nimi skończyło się, a wynikające z niego złe pragnienia są ciągle osłabiane i uśmiercane; natomiast zbawienne łaski są w nich ciągle ożywiane i wzmacniane. w ten sposób rozwija się w praktyce prawdziwa świętość, bez której nikt nie ujrzy Pana. ¹

Uświęcenie, w ten sposób zdefiniowane, obejmuje wszystkie wymiary człowieka, jednak w tym życiu nie osiąga pełni. Pozostałości zepsucia grzechu nieustannie zanieczyszczają wszystkie części człowieka i powodują w jego wnętrzu nieustanną walkę, nie mogąc doprowadzić do pojednania; ciało walczy przeciwko Duchowi, a Duch przeciwko ciału. ²

W walce ciała przeciwko Duchowi, pozostałości zepsucia grzechu mogą przeważać od czasu do czasu, jednak nieustanne posilenie płynące od uświęcającego Ducha Chrystusowego umożliwia człowiekowi, jako nowemu stworzeniu, zwycięstwo. w ten sposób święci wzrastają w łasce, dojrzewając aż do pełni świętości w bojaźni Bożej. szczerze usiłują żyć zgodnie z prawami nieba i okazywać ewangeliczne posłuszeństwo wszystkim przykazaniom, które Chrystus, jako ich Głowa i Król, zostawił im w swoim Słowie. ³

---

¹ J 17:17; Dz 20:32; Rz 6:5-6,14; 2 Kor 7:1; Ga 5:24; Ef 3:16-19; Kol1:11; 1 Tes 5:21-23; Hbr 12:14

² Rz 7:18,23; Ga 5:17; 1 Tes 5:23; 1 P 2:11

³ Rz 6:14; 7:23; 2 Kor 3:18; 7:1; Ef 4:15-16

Rozdział 14

Wiara zbawiająca

Łaska wiary, dzięki której wybrani mogą wierzyć ku zbawieniu duszy, jest dziełem Ducha Świętego w ich sercach. w normalnych warunkach wiara powstaje przez zwiastowanie Słowa. Przez Słowo Boże i jego działanie, przez udzielanie chrztu i Wieczerzy Pańskiej, przez modlitwę, jak również przez środki łaski wyznaczone przez Boga, wiara rośnie i wzmacnia się.¹

Przez wiarę chrześcijanin przyjmuje, że prawdą jest wszystko, co jest objawione w Słowie Bożym, w którym Bóg ukazuje swój autorytet. Chrześcijanin uważa również, że Słowo Boże jest najwyższą doskonałością, przewyższa wszystkie pisma, a nawet przewyższa wszystko, co posiada świat. Słowo Boże ukazuje chwałę Boga w rozlicznych Jego atrybutach, doskonałość Chrystusa w Jego naturze i urzędach, które piastuje, oraz moc i doskonałość Ducha Świętego we wszystkich dziełach, których dokonuje. W ten sposób chrześcijanin może zaufać bez zastrzeżeń prawdzie, której wierzy i oddać się w służbę zgodnie z różnymi wymaganiami Pisma Świętego w rozmaitych jego częściach. Okazuje posłuszeństwo przykazaniom, drży, gdy słyzy groźby, przyjmuje obietnice Boże dotyczące tego życia jak i przyszłości. Ale główne dzieło zbawiającej wiary w pierwszym rzędzie odnosi się do Chrystusa, gdy wierzący przyjmuje Go i polega jedynie na Nim w sprawach dotyczących swego usprawiedliwienia, uświęcenia i życia wiecznego. Wszystko to dzieje się przez przymierze łaski.²

Zbawienna wiara przejawia się w różnym stopniu. Może być słaba lub mocna. Jednak, jak każda zbawienna łaska, nawet w swoim najniższym stanie jest zupełnie różna w swojej naturze od wiary i zwykłej łaski ludzi niestałych w wierze. W konsekwencji, chociaż może być często atakowana i osłabiana, odnosi zwycięstwo, rozwijając się w wielu chrześcijanach ardo osiągnięcia całkowitej pewności. Dzieje się to przez Chrystusa, który jest zarówno „sprawcą jak i dokończycielem wiary”.³

---

¹ Łk 17:5; Dz 20:32; Rz 10:14,17. 2 Kor 4:13; Ef 2:8; 1 P 2:2

² Ps 19:5-11; 119:72; Iz 66:2; J 1:12; 15:14; Dz 15:11; 16:31; 24:14; Ga 2:20; 2 Tm 1:12; Hbr 11:13

³ Mt 6:30; Rz 4:19-20; Ef 6:16; Kol 2:2; Hbr 5:13-14; 6:11-12; 12:2; 2P 1:1; 1 J 5:4-5

Rozdział 15

Upamiętanie wiodące do życia i zbawienia

Niektórzy wybrani nawracają się dopiero w późnym okresie życia, trwając w stanie, w którym się narodzili i naśladowując wszelkie złe żądze i upodobania. Dopiero później dociera do nich praktyczne Boże powołanie i Bóg udziela im upamiętania wiodącego do życia wiecznego.¹

Nie ma na ziemi człowieka, który czyniłby dobro i był bez grzechu; nawet najlepszy człowiek przez zwodniczą siłę zepsucia i moc pokusy może popełniać wszelkie grzechy, których Bóg nienawidzi. z tego powodu Bóg w swoim miłosierdziu, w przymierzu łaski zapewnił wierzącemu, który zgrzeszył i upadł, możliwość odnowy przez upamiętanie ku zbawieniu.²

Upamiętanie, które prowadzi do zbawienia jest łaską Ewangelii, przez którą człowiek za sprawą Ducha Świętego rozpoznaje różnorodne zło grzechu i jest przez wiarę w Jezusa Chrystusa zmuszony do ukorzenia się z powodu grzechu. To ukorzenie charakteryzuje się pobożnym żalem, niechęcią do grzechu i wstrętem do siebie. Towarzyszy mu modlitwa o przebaczenie i miłosierdzie, a także pragnienie i wysiłek (przy pomocy Ducha Świętego), by konsekwentnie postępować w życiu tak, aby podobać się Bogu.³

Ponieważ według Słowa Bożego nosimy „ciało śmierci”, skłonne do złego, upamiętanie powinno trwać przez całe nasze życie. Dlatego też obowiązkiem każdego człowieka jest upamiętanie od każdego grzechu, który sobie uświadomił; musi to być czynione ze szczególną uwagą.⁴

W przymierzu łaski Bóg całkowicie zagwarantował zachowanie wierzących w stanie zbawienia, a chociaż najmniejszy grzech zasługuje na potępienie, nie zdarzy się tak wielki grzech, który by przyniósł potępienie tym, którzy się upamiętują. To sprawia, że ciągle zwiastowanie upamiętania jest konieczne.⁵

---

¹ Tt 3:2-5

² Kzn 7:20; Łk 22:31-32

³ Ps 119:6,128; Ez 36:31; Za 12:10; Dz 11:18; 2 Kor 27:11

⁴ Łk 19:5; 1 Tm 1:13,15

⁵ Iz 1:16-18; 55:7; Rz 6:23

Rozdział 16

Dobre uczynki

Tylko te uczynki, które Bóg przykazał w swoim świętym Słowie, mogą być uznane za dobre. Uczynki, których ludzie dokonali w ślepej gorliwości lub z powodu udawania dobrych intencji, nie są dobre, ponieważ nie uznaje ich Pismo Święte. ¹

Uczynki, które są naprawdę dobre i które są dokonane w posłuszeństwie Bożym przykazaniom, są owocami i dowodem prawdziwej i żywej wiary. Przez nie wierzący okazują swoją wdzięczność, wzmacniają pewność swojego zbawienia, budują braci, ozdabiają swoje chrześcijańskie świadectwo i pozbawiają swoich przeciwników argumentów przeciwko Ewangelii. W tym wszystkim uwielbiają Boga, który uczynił ich tym, kim są, tj. nowymi stworzeniami w Chrystusie i jako tacy wydają owoc, który dowodzi świętości, a rezultatem tego wszystkiego jest życie wieczne. ²

Zdolność wierzących do czynienia dobrych uczynków nie wynika z nich samych, lecz pochodzi jedynie z Ducha Chrystusowego. Jednakże oprócz łask, które przyjmują od Niego na początku, potrzebują również i potem ciągłego Jego wpływu, aby chcieli i mogli pełnić uczynki, które Jemu się podobają. Jednakże nie oznacza to, że bez tego szczególnego wpływu mogliby bezkarnie zaniedbywać swoje obowiązki, ponieważ muszą okazywać pilność w pobudzaniu udo działania łaski Bożej, która jest w nich. ³

Okazując posłuszeństwo Bogu, ci wierzący, którzy osiągnęli najwyższy poziom w tym życiu, mimo to są tak dalecy od wykonywania uczynków nadobowiązkowych (tzn. ponad to, czego Bóg faktycznie wymaga), że nadal brakuje im wiele z tego, co jest ich obowiązkiem, co powinni czynić. ⁴

Nawet przy pomocy naszych najlepszych uczynków nie możemy zasłużyć sobie ani na przebaczenie grzechów, ani na dar życia wiecznego od Boga, ponieważ te uczynki nie dadzą się porównać z chwałą, która nas czeka. A ponadto istnieje nieskończona przepaść między nami a Bogiem, i żaden nasz uczynek nie może Bogu przynieść pożytku ani stać się zapłatą za dług naszych poprzednich grzechów. W rzeczywistości, nawet gdy uczynimy wszystko codo nas należy, wykonaliśmy zaledwie naszą powinność i pozostajemy nieużytecznymi sługami. Musimy również pamiętać, że nasze dobre uczynki są wynikiem działającego w nas Ducha Świętego. Na tyle zaś, na ile Są one naszym dziełem, Są zepsute i tak bardzo wymieszane ze słabością i niedoskonałością, że całkowicie nie spełniają Bożych wymagań. ⁵

Jednakże, ponieważ wierzący są przyjęci przez Boga w Chrystusie, ich uczynki również są przyjęte jako dokonane w Chrystusie. Nie chodzi o to, że w tym życiu Są one bez zarzutu i nienaganne w oczach Bożych, lecz o to, że gdy Bóg patrzy na nie przez swojego Syna, znajduje upodobanie w tym, by przyjąć i nagrodzić to, co jest szczere, choćby nawet towarzyszyło temu wiele słabości i niedoskonałości. ⁶

Jeśli chodzi o uczynki nieodrodzonych ludzi, nawet jeśli Bóg je nakazuje i nawet jeśli są bardzo użyteczne dla nich i dla innych, pozostają nadal grzesznymi uczynkami z następujących powodów. Nie pochodzą z serca oczyszczonego wiara; nie są czynione w sposób, jaki zaleca Pismo Święte; nie są nakierowane na chwałę Bożą jako jedyny ostateczny cel. Dlatego też nie mogą podobać się Bogu ani nie mogą sprawić, by człowiek był godny otrzymać łaskę. Jednakże zaniedbanie takich uczynków jest bardziej grzeszne i bardziej obraża Boga niż ich wykonywanie. ⁷

¹ Iz 29:13; Mi 6:8; Mt 15:9; Hbr 13:21

² Ps 116:12-13; Mt 5:16; Rz 6:22; Ef 2:10; Flp 1:11; 1 Tm 6:1; Jk 2: 18,22; 1 P 2:15; 2 P 1:5-11; 1 J 2:3,5

³ Iz 64:7; J 15:4-5; 2 Kor 3:5; Flp 2:12-13; Hbr 6:11-12

⁴ Jb 9:2-3; Ga 5:17

⁵ Ps 143:2; Iz 64:6; Łk 17:10; Rz 3:20; 4:6; Ga 5:22-23; Ef 2:8-9

⁶ Mt 25:21,23; Ef 1:6; Hbr 6:10; 1 P 2:5

⁷ 1 M 4:5; 1 Krl 21:27,29; 2 Krl 10:30; Jb 21:14-15; Am 5:21-22; Mt 6:2,5; 25:41-43; Rz 9:16; 1 Kor 13:1; Tt 3:5; Hbr 11:4,6

Rozdział 17

Wytrwanie świętych

Święci, których Bóg przyjął w Umiłowanym, w Chrystusie, są rzeczywiście powołani i uświęceni przez Jego Ducha. Bóg udzielił im kosztownej wiary, która należy do wszystkich Jego wybranych. Ludzie, którym te błogosławieństwa zostały udzielone, nie mogą ani całkowicie, ani ostatecznie odpaść od stanu łaski, lecz z pewnością wytrwają w łasce do końca i będą zbawieni na wieki, ponieważ Bóg nigdy nie cofnie swojego powołania i swoich darów. Bóg nie przestaje rodzić i pielęgnować w nich wiary, upamiętania, miłości, radości, nadziei i wszystkich łask Ducha Świętego, prowadzących do nieśmiertelności. Wiele burz i powodzi może zważyć się na nich, jednakże nigdy nie zostaną zepchnięci z fundamentu i skały, na której przez wiarę mocno się opierają. Nawet jeśli niewiara i pokuszenia szatana sprawią, że chwilowo stracą z oczu Bożą światłość i miłość, niezmienny Bóg nadal pozostaje ich Bogiem i On na pewno ich zachowa i zbawi swoją mocą, aż obejmą w posiadanie swoją nabytą własność; są bowiem wyrzygni na Jego dłoniach, a ich imiona zostały od wieczności zapisane w księdze życia.¹

Wytrwanie świętych nie zależy od ich własnej wolnej woli, lecz od niezmienności decyzji o wybraniu, która z kolei zależy od niezależnej i niezmiennej miłości Boga Ojca, od skuteczności zasług i orędownictwa Jezusa Chrystusa oraz jedności świętych z Nim, od przyrzeczenia Bożego, od niezmiennego charakteru świętych, w których mieszka Duch Święty, od Bożej natury, której Są uczestnikami i wreszcie od warunków przymierza łaski. Wszystkie te czynniki gwarantują pewność i niezawodność wytrwania świętych.²

Z rozmaitych powodów „przez pokuszenia szatana i świata, przez ataki pozostającego w wierzących grzechu, przez zaniedbanie środków łaski darowanych im do wytrwania „święci mogą upaść w straszne grzechy i mogą nawet pozostać w nich przez jakiś czas. W ten sposób narażają się na gniew Boży, zasmucając Jego Ducha Świętego; pozbawiają się łask, tracą pociechę, doznają zatwardzenia serca i wyrzutów sumienia, ranią i gorszą innych oraz ściągają na siebie Boże karzenie. Jednakże, ponieważ Są świętymi, ich upamiętanie zostanie odnowione i przez wiarę będą zachowani w Chrystusie Jezusie aż do końca.³

---

¹ Ps 89:32-33; Ma 3 6; J 10:28-29. 1 Kor 11:32; Flp 1:6; 2 Tm 2:19; 1J 2:19

² Jr 32:40; J 14:19; Rz 5:9-10; 8:30; 9:11,16; Hbr 6:17-18; 1 J 3:9

³ 2 Sm 12:14; Ps 32:3-4; 51:11,13; Iz 64:5,9; Mt 26:70,72,74; Łk 22:32,61-62; Ef 4:30

Rozdział 18

Pewność łaski i zbawienia

Chociaż niestali wierzący lub inni nieodrodzeni ludzie mogą zostać zwiedzeni przez błędne, wymyślone przez siebie mniemania i wydaje im się, że są w Bożej łasce i w stanie zbawienia - są to w istocie fałszywe i zgubne nadzieje „jednak wszyscy, którzy prawdziwie wierzą w Pana Jezusa Chrystusa i miłują Go szczerze, usiłując zachować dobre sumienie i postępować zgodnie z Jego wolą, mogą w tym życiu osiąść pewność, że są w stanie łaski, mogą radować się nadzieją chwały Bożej, wiedząc, że ta nadzieja nigdy ich nie zawiedzie.”¹

Pewność zbawienia, którą posiadają święci Boży, nie jest jedynie przypuszczeniem i prawdopodobieństwem opartym na złudnej nadziei, lecz niezmienną pewnością wiary opartej na krwi i sprawiedliwości Chrystusa objawionej w Ewangelii. Wynika ona również z wewnętrznego potwierdzenia łask Ducha Świętego, ponieważ z tymi łaskami związane są Boże obietnice. Dalej, jest ona oparta na świadectwie Ducha Świętego, jako Ducha usynowienia, ponieważ On świadczy wspólnie z duchem naszym, że jesteśmy dziećmi Bożymi. To świadectwo powoduje, że nasze serca pozostają pokorne i święte.²

Niezachwiana pewność zbawienia nie jest fundamentalną częścią zbawienia, ponieważ prawdziwie wierzący może długo na nią oczekiwać i przejść przez wiele trudności, zanim ją osiągnie. Nie jest to sprawą nadzwyczajnego objawienia, ponieważ jeśli człowiek właściwie użyje środków łaski i może przez Ducha Świętego poznać rzeczy, które wierzący otrzymują od Boga jako dar, może to również osiągnąć. Jest więc obowiązkiem każdego okazywanie jak najwyższej pilności w utwierdzeniu swego powołania i wybrania. Czyniąc to, doświadczy większego pokoju i radości w Duchu Świętym, większej miłości i wdzięczności dla Boga oraz wzrastającej siły i radości w pilnym posłuszeństwie. Te sprawy są naturalnym wynikiem pewności zbawienia i tworzą mocny dowód, że pewność nie prowadzi ludzi do rozwiązłego życia.³

Prawdziwi wierzący mogą przeżywać wahania co, do pewności zbawienia; czasami bardziej, czasami mniej. Mogą okazać się niedbałymi w zachowaniu go, jeśli na przykład pozwolą sobie, aby jakiś szczególny, grzech zranił ich sumienie i zasmucił Ducha Świętego; albo na przykład ogarnie ich jakaś mocna pokusa; czy też wyda im się, że odeszła od nich Boża obecność i garnęła ich ciemność, co Bóg dopuszcza nawet wobec tych, którzy boją się Jego imienia. Jednak cokolwiek by się nie wydarzyło, pewne rzeczy niezmiennie w nich pozostają - nowa natura zrodzona z Boga, życie wiary, miłość do Chrystusa i braci, szczerłość serca, świadomość obowiązku „z tych powodów oraz przez dzieło Ducha Świętego nadal wykonywane w nich, pewność zbawienia może w odpowiednim czasie znowu ożyć. Do tego czasu, te same wpływy zachowują ich od zupełnej rozpaczki.”⁴

¹ Jb 8:13-14; Mt 7:22-23; Rz 5:2,5; 1 J 2:3; 3:14, 18-19,21,24; 5:13

² Rz 8:15-16; Hbr 6:11,17-19; 2 P 1:4-5,10-11; 1 J 3:1-3

³ Ps 77:1-12; 88:1-19; 119:32; Iz 50:10; Rz 5:1-2,5; 6:1-2; 14:17; Tt2:11-12,14; Hbr 6:11-12; 1 J 4:13

⁴ Ps 30:8; 31:23; 42:6,12; 51:9,13,15; 77:7-9; 116:12; Pnp 5 2-3,6; Tr3:26-31; Łk 22:32; 1 J 3:9

Rozdział 19

Prawo Boże

Bóg wypisał w sercu Adama swoje Prawo, wymagające od niego pełnego posłuszeństwa; szczególnie zaś nacisk położył na jedno przykazanie, aby nie jadł z drzewa wiadomości dobrego i złego. W ten sposób Adam i całe jego potomstwo byli zobowiązani do osobistego, pełnego, dokładnego i bezustannego posłuszeństwa. Bóg obiecał życie za posłuszeństwo i zagroził śmiercią za przestąpienie Prawa; przedtem zaś wyposażył Adama w zdolność i możliwość przestrzegania tego Prawa.¹

To samo Prawo, które kiedyś zostało zapisane w sercu człowieka, pozostało doskonałą miarą sprawiedliwości po upadku Adama i zostało dane przez Boga na Górze Synaj, w formie Dziesięciorga Przykazań spisanych na dwóch tablicach. Pierwsze cztery przykazania zawierają powinności w stosunku do Boga, a pozostałe sześć „w stosunku do drugiego człowieka. Są one znane jako prawo moralne.”²

Oprócz Prawa moralnego Bóg dał także Izraelitom prawa obrzędowe, które były obrazem rzeczy przyszłych. Te dzielą się na dwie grupy. Do pierwszej zaliczają się obrzędy, częściowo związane z oddawaniem czci Bogu, które obrazowały Chrystusa, Jego łaski, działania, cierpienia i błogosławieństwa, które uzyskał dla nas. Druga grupa zawiera różne instrukcje związane z powinnościami moralnymi. Wszystkie te prawa ceremonialne były uświęcone Bożym nakazem i należało je spełniać aż do dnia Nowego Testamentu, gdy zostały zniesione przez Jezusa Chrystusa, prawdziwego Mesjasza i jedyne Prawodawcę, który został upoważniony przez Ojca, aby je rozwiązać.³

Bóg dał też ludowi izraelskiemu różne prawa sądowe, które mieli stosować tak długo, jak długo będą istnieć jako naród. Zasady sprawiedliwości, które z nich wynikały, Są nadal ważne nie dlatego, że znajdują się w Prawie Mojżeszowym, ale z powodu ich niezmiennego charakteru.⁴

Posłuszeństwo Prawu moralnemu pozostaje na zawsze wiążące zarówno dla ludzi usprawiedliwionych, jak i dla wszystkich innych, a to ze względu na praktyczną treść tego Prawa, jak również ze względu na autorytet Boga-Stwórcy, który jest jego autorem. W Ewangelii Chrystus w żaden sposób nie przekreślił konieczności posłuszeństwa, wprost przeciwnie, wyraźnie podkreślił obowiązek przestrzegania tego moralnego prawa.⁵

Na tyle, na ile Prawo jest przymierzem uczynków, na podstawie którychotrzymuje się usprawiedliwienie lub potępienie, na tyle nie odnosi się do prawdziwie wierzących. Jednak w innym sensie jest użyteczne zarówno dla nich, jak i innych jako zasada życia, która daje im poznanie woli Bożej i poucza o ich obowiązkach. W ten sposób nakłania i zobowiązuje do posłuszeństwa. Odsłania im również grzeszne zepsucie ich natury, serc i życia, tak żeby sprawdzając siebie w świetle Prawa, mogli być głębiej przekonani o swoim grzechu, upokorzyć się z jego powodu i bardziej go nienawidzić. Jednocześnie Prawo daje im wyraźne poznanie, że potrzebują Chrystusa i Jego doskonałego posłuszeństwa Prawu. Tak jak Prawo zabrania grzechu, tak samo nakłania odrodzonych, żeby sprzeciwili się złym skłonnościom do grzechu, które w sobie znajdują. Ponadto groźby Prawa mają wartość w pokazywaniu odrodzonym, na co zasługują z powodu swoich grzechów i jakie nieszczęścia mogą w tym życiu ściągnąć na siebie przez własne nieposłuszeństwo, mimo że Są uwolnieni od przekleństwa i bezwzględnej surowości Prawa. W podobny sposób obietnice związane z przestrzeganiem Prawa oznajmniają o Bożej aprobacie dla posłuszeństwa i zapewniają wynikające z niego błogosławieństwa, lecz z zastrzeżeniem, że te błogosławieństwa nie przypadają ludziom na mocy Prawa rozpatrywanego jako przymierze uczynków. Fakt, że człowiek czyni dobro i powstrzymuje się od zła, ponieważ Prawo zachęca do dobra a zabrania zła, nie jest dowodem, że człowiek podlega Prawu a nie łasce.⁶

Wspomniane zastosowania Prawa Bożego nie sprzeciwiają się łasce Ewangelii, lecz są z nią

¹ 1 M 2:16-17; Kzn 7:29; Rz 10:5; Ga 3:10,12

² 5 M 10:4; Rz 2:14-15

³ 1 Kor 5:7; Ef 2:14,16; Kol 2:14,16-17; Hbr 10:1

⁴ 1 Kor 9:8-10

⁵ Mt 5:17-19. Rz 3:31; 13:8-10; Jk 2:8,10-12

⁶ Rz 3:20; 6:12-14; 7:7; 8: 1; 10:4; Ga 2:16; 1 P 3:8-13

jak najbardziej zgodne, ponieważ Duch Chrystusowy poddaje wolę człowieka i usposabia ją do ochotnego i radosnego wykonywania tego, czego wymaga wola Boża, objawiona w Prawie.⁷

---

⁷ Ez 36 27; Ga 3:21

Rozdział 20

Ewangelia i zakres łaski

Ponieważ przymierze uczynków zostało złamane przez grzech człowieka i nie było w stanie udzielić życia, Bóg w swoim miłosierdziu przyrzekł zesłać Chrystusa, który miał narodzić się z niewiasty. Dzięki tej obietnicy wybrani zostają powołani, a wiara i upamiętanie dokonują swego dzieła w ich sercach. W tej obietnicy została objawiona cała istota Ewangelii, jako skutecznego sposobu nawrócenia i zbawienia grzeszników.¹

Obietnica Chrystusa i zbawienia dokonanego przez Niego jest objawiona ludziom jedynie w Słowie Bożym. Ani dzieła stworzenia, ani opatrzność, ani świadectwo natury nie objawiają ludziom Chrystusa i Jego łaski, nawet w jakiś ogólny lub niejasny sposób. Tym bardziej niemożliwe jest, żeby ludzie, którym brak objawienia Chrystusa przez obietnicę Ewangelii, mogli osiągnąć zbawioną wiarę i upamiętać się.²

Objawienie Ewangelii grzesznikom, zarówno narodom jak i poszczególnym osobom, wraz z obietnicami i przykazaniami, które należą do posłuszeństwa Ewangelii, odbywało się w różnym czasie i w różnych miejscach, zgodnie z suwerenną wolą Bożą i Jego upodobaniem. Obietnica poznania Ewangelii nie została uzależniona od właściwego wykorzystania wrodzonych zdolności ludzkich, rozwiniętych przez oświecony rozum, ponieważ taki rozwój nigdy nie miał miejsca, ani nie może mieć miejsca. Z tego powodu przez wszystkie wieki Ewangelia była zwiastowana w węższym lub szerszym zakresie i docierała do poszczególnych ludzi i narodów w bardzo zróżnicowanej mierze, zgodnie z nieomylną wolą Bożą.³

Ewangelia jest jedynym zewnętrznym sposobem poznania Chrystusa i zbawiennej łaski dostępnej ludziom, i jest całkowicie wystarczająca do tego celu. Jednak, aby ludzie, którzy są martwi w swoich grzechach, mogli narodzić się na nowo „tzn. być ożywieni lub odrodzeni „konieczne jest coś więcej, a mianowicie skuteczna, wytrwała praca Ducha Świętego nad każdą częścią duszy człowieka, przez co powstaje nowe życie duchowe. Jedynie taka praca spowoduje nawrócenie się do Boga.⁴

---

¹ 1 M 3:15; Obj 7:9

² Prz 29:18; Iz 25:7; 60:2-3; Rz 1:17; 10:14-15,17

³ Ps 147:20; Dz 16:7. Rz 1:18-32

⁴ Ps 110:3; J 6:44; 1 Kor 2:14; 2 Kor 4:4,6; Ef 1:19-20

Rozdział 21

Wolność chrześcijańska i wolność sumienia

Chrystus nabył dla wszystkich wierzących wolność, którą obdarza nas Ewangelia. Zawiera ona w sobie wolność od winy grzechu, od potępienia, które przynosi wina, od gniewu Bożego oraz od surowości i przekleństwa Prawa Bożego. Obejmuje ona również uwolnienie od obecnego, złego świata oraz od rzeczy takich jak: niewola szatana, panowanie grzechu, ból, nieszczęścia, strach przed śmiercią, nieuchronność grobu i wieczne potępienie. Ponadto umożliwia nam ona wolny dostęp do Boga i poddanie się Mu w posłuszeństwie nie ze strachu, jak to czyni niewolnik wobec pana, lecz z dziecięcą miłością i ochotą. Wszystkie te błogosławieństwa w większym lub mniejszym stopniu posiadali wierzący w czasach Starego Testamentu, lecz w Nowym Testamencie chrześcijańska wolność znacznie się rozszerzyła. Obejmuje ona uwolnienie od ciężarów nakładanych przez prawo obrzędowe, któremu byli poddani Izraelici, a także większą odwagę w przybliżaniu się do tronu łaski i większą miarę wolnego Ducha Bożego, niż to na ogół było udziałem świętych w czasach przedchrześcijańskich.¹

Jedynie Bóg jest Panem sumienia. On uwalnia je od wszelkich obowiązków uznania lub posłuszeństwa względem jakichkolwiek ludzkich doktryn czy wymagań, które w jakimkolwiek sensie stoją w sprzeczności z Jego Słowem lub nie są w nim zawarte. Co więcej, wiara i posłuszeństwo takim doktrynom jest równoznaczne ze zdradą prawdziwej wolności sumienia. Jest to wbrew rozumowi i oznacza jedynie zniszczenie wolności sumienia, gdy ludzie domagają się od swoich bliźnich bezwzględnej wiary, tzn. absolutnego i ślepego posłuszeństwa.²

Popędzanie jakiegokolwiek grzechu lub pielęgnowanie grzesznych, złych pragnień i zasłanianie się wolnością chrześcijańską wypacza główny cel łaski Ewangelii i naraża na niebezpieczeństwo tych, którzy są winni takiego przestępstwa, ponieważ w ten sposób niszczą oni prawdziwy cel chrześcijańskiej wolności: aby lud Pana „wybawiony z ręki wrogów, bez bojaźni służył Muw świątobliwości i sprawiedliwości przed Nim po wszystkie swoje dni”.³

---

¹ Łk 1:73-75; J 7:38-39; Dz 26:18; Rz 8:3,15,28; 1 Kor 15:54-57; Ga 1:4; 3:9,13-14; 2 Tes 1:10; Hbr 10:19-21; 1 Jn 4:18

² Mt 15:9. Dz 4:19,29; Rz 14:4; 1 Kor 3:5; 7:23; 2 Kor 1:24; Kol 2:20,22-23; Jk 4:12

³ Łk 1:74-75; Rz 6:1-2; Ga 5:13; 2 P 2:18,21

Rozdział 22

Nabożeństwo i dzień pański

Naturalne poznanie wskazuje, że jest Bóg, który ma nad wszystkim panowanie i suwerenną władzę. Jest sprawiedliwy i dobry i wyświadcza dobro wszystkim. Jest więc godzien, aby ludzie z całego serca, duszy i siły okazywali Mu bojaźń, miłość, oddawali chwałę, wzywali Jego imienia i ufali Mu. Lecz jedyny sposób oddawania czci prawdziwemu Bogu został wyznaczony przez Niego samego. W konsekwencji nie można oddawać Mu czci w sposób wymyślony przez ludzi albo pochodzący od szatana. Widzialne symbole Boga i wszelkie inne formy oddawania Mu czci, o których nie mówi Pismo Święte, są surowo zabronione.¹

Nabożeństwo ma być kierowane wyłącznie do Boga: Ojca, Syna i Ducha Świętego. Nie można oddawać czci aniołom, świętym ani żadnemu innemu stworzeniu. Ponieważ człowiek upadł w grzech, oddawanie czci Bogu nie może odbywać się bez pośrednika; jedynym uznanym przez Boga pośrednikiem jest Chrystus.²

Bóg wymaga, aby wszyscy ludzie modlili się do Niego i dziękowali Mu, co jest częścią naturalnego oddawania czci. Lecz, aby modlić się we właściwy sposób, należy spełniać kilka warunków. modlitwa musi być zanoszona w imieniu Syna Bożego, wspierana przez Ducha Świętego i musi być zgodna z wolą Bożą. Musi być również pełna szacunku, pokorna, gorliwa i wytrwała, połączona z wiarą, miłością i poznaniem. Społeczna modlitwa powinna być zawsze zanoszona w znanym języku.³

Należy modlić się o rzeczy słuszne i za wszystkich ludzi żyjący chlub jeszcze nie narodzonych. Nie należy modlić się za umarłych, ani za tych, którzy winni są „grzechu śmiertelnego”.⁴

Czytanie Pisma Świętego, wygłaszanie kazań i słuchanie Słowa Bożego, pouczanie i napominanie się wzajemne poprzez psalmy, hymny, pieśni duchowe, śpiewanie Panu wdzięcznym sercem, dokonywanie chrztu i spożywanie Wieczerzy Pańskiej „to wszystko składa się na święte nabożeństwo, które ma odbywać się w posłuszeństwie, ze zrozumieniem, wiernie, z czcią i w bojaźni Bożej. Ponadto z różnych okazji powinno się obchodzić akty ukorzenia się, posty i dziękczynienia „w sposób święty i pełen szacunku.”⁵

W obecnym czasie Ewangelii skuteczność modlitwy lub innego oddawania czci nie zależy od miejsca ani kierunku, ponieważ Bóg jest wszędzie i ma być czczony w duchu i w prawdzie; dotyczy to codziennych modlitw w rodzinie, w domu, a także osobistych prośb zanoszonych w skrytości i publicznie w zgromadzeniu. Takie zgromadzenia powinny odbywać się zgodnie ze Słowem Bożym i opatrnością, a wierzący nie powinni traktować ich lekceważąco ani świadomie opuszczać.⁶

Tak jak w prawie naturalnym, obejmującym wszystkich, część czasu określona przez Boga jest przeznaczona na nabożeństwo, tak przez swoje Słowo Bóg szczególnie wyznaczył jeden dzień z siedmiu, aby był przestrzegany jako święty sabat dla Niego. Przykazanie w tym sensie jest stanowcze, iż jest nakazem moralnym i ma być zawsze przestrzegane. Podlegają mu wszyscy ludzie wszystkich czasów. od początku świata do zmartwychwstania Chrystusa sabat był ostatnim dniem tygodnia. Gdy Chrystus zmartwychwstał, zmienił się na pierwszy dzień tygodnia. który jest nazwany dniem Pańskim. Dzień ten ma być święcony jako chrześcijański sabat aż do końca świata; przestrzega nie siódmego dnia zostało zniesione.⁷

Ludzie święcą sabat dla Pana, gdy właściwie przygotowują swoje serca i gdy uprzednio załatwią swoje doczesne sprawy, gdy ze względu na przykazanie Pana odłożą wszelkie prace, słowa i myśli związane z ich świeckim zajęciem i odpoczynkiem, oraz gdy poświęcą cały dzień Pański na publiczne i prywatne oddawanie czci Bogu oraz na wspieranie biednych i okazywanie miłosierdzia.⁸

¹ 2 M 20:4-6; 5 M 12:32; Jr 10:7; M 12:33

² Mt 4:9-10; 28:19; J 5:23; 14:6; Rz 1:25; Kol 2:18; 1 Tm 2:5; Obj 19:10

³ Ps 65:3; 95:1-7; J 14:13-14; Rz 8:26; 1 Kor 14:16-17. 1 J 5:14

⁴ 2 Sm 7:29; 12:21-23; 1 Tm 2:1-2; 1 J 5:16

⁵ 2 M 15:1-9; Est 4:16; Ps 107; Jl 2:12; Mt 28:19-20; Łk 8:18; 1 Kor 11:26; Ef 5:19; Kol 3:16; 1 Tm 4:13; 2 Tm 4:2

⁶ Ps 55:17; Ml 1:11; Mt 6:6; J 4:21; Dz 2:42; 10:2; 1 Tm 2:8; Hbr 10:25

⁷ 2 M 20:8; Dz 20:7; 1 Kor 16:1-2; Obj 1:10

⁸ Ne 13:15-22; Iz 58:13; Mt 12:1-13

Rozdział 23

Przysięgi i ślubowania zgodne z Bożym prawem

Składanie przysięgi zgodnej z Bożym Prawem należy do religijnych praktyk, podczas których składający przysięgę, mając na względzie Bożą prawdę, prawość i sprawiedliwość, uroczyście przywołuje Boga, aby poświadczył przysięgę i sądził go według prawdy lub fałszu jego słów. ¹

Przysięga jest tylko wtedy słuszna, jeśli jest powzięta w imię Boże z całą świętą bojaźnią i szacunkiem. Przysięganie niepotrzebne i pochopne na pełne chwały i straszne Imię, albo przysięganie na cokolwiek innego jest grzeszne i budzące odrazę. Słowo Boże zezwala na przysięgę, kiedy wymaga tego w aga i doniosłość spraw i kiedy prawda wymaga potwierdzenia lub jeżeli pragnie się zakończyć spór. w takich warunkach zezwala się na złożenie zgodnej z prawem przysięgi, wymaganej przez uprawnioną władzę. ²

Każda osoba przysięgająca zgodnie ze Słowem Bożym musi być świadoma powagi tego aktu i niezwykle ostrożna, aby nie powiedzieć niczego, co nie jest prawdą; pochopne, fałszywe i puste przysięgi prowokują Pana, by sprowadził nieszczęście na kraj. ³

Przysięga powinna być wyrażona w jasnym, zrozumiałym języku, bez dwuznaczników i niepewności. ⁴

Śluby składa się jedynie Bogu, a nie jakimkolwiek stworzeniu. Raz złożone śluby powinny być wypełnione skrupulatnie i wiernie. Śluby zakonne celibat, ubóstwo i całkowite posłuszeństwo, typowe dla Kościoła rzymskokatolickiego są dalekie od prawdziwej świętości i są jedynie przesadami i grzesznymi sidłami, w które żaden chrześcijanin nie powinien się zaplątać. ⁵

---

¹ 2 M 20:7; 5 M 10:20; 2 Krn 6:22-23; Jr 4:2

² Ne 13:25; Mt 5:34.37; 2 Kor 1:23; Hbr 6:16; Jk 5:12

³ 4 M 19:12; Jr 23:10

⁴ Ps 24:4

⁵ 1 M 28:20-22; Ps 76:12; Mt 19:11; 1 Kor 7:2,9; Ef 4:28

Rozdział 24

Władze państwowe

Jako najwyższy Pan i Król świata Bóg ustanowił władze państwowe i powołał władze cywilne jako poddane sobie. aby rządziły społeczeństwami dla Jego chwały i dla ogólnego dobra. Aby mogło to być osiągnięte, udzielił im władzy nad życiem i śmiercią, zarówno dla bezpieczeństwa i dodania otuchy tym, którzy czynią dobro, jak też dla karania przestępców. ¹

Chrześcijanie mogą zgodnie z Bożym Prawem podejmować i wykonywać obowiązki urzędu państwowego jeśli zostaną do tego powołani, a wtedy jest ich obowiązkiem popierać sprawiedliwość i pokój zgodnie ze słusznymi prawami królestw i państw, którym służą. Nauka Nowego Testamentu upoważnia ich do prowadzenia wojny, jeśli jest to sprawiedliwe i konieczne. ²

Urzednicy państwowi są ustanawiani przez Boga dla wymienionych wyżej celów, a chrześcijanie powinni im podlegać we wszystkich słusznym wymaganiach i czynić to nie tylko ze względu na Pana, lecz także i ze względu na sumienie, a nie jedynie, aby uniknąć kary. Powinni zanosić modlitwy przyczynne i błagania za królów i za wszystkich przełożonych, aby mogli wieść ciche i spokojne życie we wszelkiej pobożności i uczciwości. ³

---

¹ Rz 13:1-4

² 2 Sm 23:3; Ps 82:3-4; Łk 3:14

³ Rz 13:5-7; 1 Tm 2:1-2; 1 P 2:17

Rozdział 25

Małżeństwo

Małżeństwo może być zawarte tylko między jedną kobietą i jednym mężczyzną. Kobieta i mężczyzna nie mogą mieć więcej niż jednego współmałżonka w tym samym czasie. ¹

Bóg ustanowił małżeństwo dla wzajemnej pomocy męża i żony, dla rozradzania się ludzkości zgodnie z Jego Prawem oraz dla powstrzymania przed niemoralnością. ²

Wszyscy ludzie mogą wstępować w związki małżeńskie, jeśli tylko zdają sobie sprawę z tego co robią. Jest jednak obowiązkiem chrześcijanina, by zawierał związek tylko z partnerem „w Panu”. W konsekwencji, ci którzy nazywają się wierzącymi, nie powinni zawierać związków małżeńskich z niewierzącymi i poganami. Nie przystoi także, aby pobożne osoby były partnerami tych, którzy prowadzą rozwiązłe życie albo popierają zasługującą na potępienie herezję. ³

Małżeństwo nie może być zawarte między bliskimi krewnymi lub powinowatymi, ponieważ jest to zabronione przez Słowo Boże. Takie kazirodcze związki nie mogą być zalegalizowane przez prawo ludzkie, a osoby takie nigdy nie mogą żyć razem jako mąż i żona. ⁴

---

¹ 1 M 2:24; Ml 2:15; Mt 19:5-6

² 1 M 1:28; 2: 18; 1 Kor 7:2.9

³ Ne 13:25-27. 1 Kor 7:39; 1 Tm 4:3; Hbr 13:4

⁴ 4 M 18; Mk 6:18; 1 Kor 5:1

Rozdział 26

Kościół

Powszechny lub uniwersalny Kościół jako dzieło Ducha, prawdy i łaski jest niewidzialny. Składa się z ogólnej liczby wybranych, którzy byli, są lub będą zgromadzeni w jedno w Chrystusie, który jest głową Kościoła. Ten Kościół jest małżonką, ciałem i pełnią Chrystusa, „który wszystko we wszystkim wypełnia”.¹

Wszyscy ludzie z całego świata, którzy wyznają, że wierzą Ewangelii i zgodnie z jej nakazem poddają się w posłuszeństwo Bogu przez Chrystusa, są i mogą być nazwani świętymi, pod warunkiem, że nie cofną swojego wyznania wiary przez uleganie podstawowym błędom lub przez prowadzenie nie pobożnego życia; z takich ludzi powinny się składać wszystkie zbory.²

Nawet najczystszy pod niebem zbór może popaść w zamieszanie i błąd, a niektóre odpadają tak daleko, że nie mogą być już nazwane zborom Chrystusa, lecz „synagogą szatana”. Jednakże Chrystus miał zawsze Królestwo na tym świecie, składające się z tych, którzy wierzą w Niego i wyznają Jego imię, a On będzie władał tym Królestwem aż do końca świata.³

Pan Jezus Chrystus jest głową Kościoła. Z ustanowienia Ojca Jemu została powierzona najwyższa i absolutna władza do powołania, utwierdzenia, kierowania i rządzenia Kościołem. Jest rzeczą, niemożliwą, aby papież rzymski w jakimkolwiek rzeczywistym sensie był głową Kościoła, ponieważ jest on antychrystem, opisanym w Piśmie Świętym jako „człowiek grzechu”, „syn zatracenia”, który „wynosi się” w Kościele przeciwko Chrystusowi i „ponad to wszystko, co jest nazwane Bogiem”. którego „Pan zniszczy jasnością przyjscia swego”.⁴

Sprawując władzę, która została Mu powierzona, Pan Jezus przez służbę Słowa i przez swego Ducha, powołuje do siebie ze świata tych, którzy zostali Mu dani przez Ojca, aby mogli żyć u Jego boku, okazując Mu posłuszeństwo zgodnie z tym, co polecił im w Piśmie Świętym. Pan przykazuje tym, którzy zostali tak powołani, aby tworzyli poszczególne społeczności lub zbory dla przyczynienia się do wspólnego dobra, oraz aby organizowali nabożeństwa i tego wymaga od nich, dopóki żyją na ziemi.⁵

Członkowie tych zborów są świętymi z racji Bożego powołania i w widzialny sposób okazują i wyznają zarówno przez swoją wiarę w Chrystusa jak i przez sposób życia, że Są posłuszni powołaniu Chrystusowemu. Dobrowolnie zgadzają się trwać we wzajemnej społeczności ze sobą, zgodnie z poleceniem Chrystusa według woli Bożej, oddając siebie Panu i sobie nawzajem oraz poddając się zupełnie pod wpływ i wymagania Ewangelii.⁶

Każdemu z takich zborów, które są zgromadzone zgodnie ze świętą wolą, przedstawioną w Słowie Bożym, Pan daje moc i autorytet do wykonywania nakazanych przez Niego praktyk religijnych i do przestrzegania dyscypliny. Obejmuje to wydawanie takich przykazań i zasad, które Są niezbędne dla prawidłowego i właściwego użycia władzy udzielonej zborom.⁷

Zbór zgromadzony i zorganizowany zgodnie z zamiarem Chrystusa składa się z przełożonych i członków. Z nakazu Chrystusa przełożeni mają być wybierani i ustanawiani przez zgromadzony zbór; przełożonymi mają być biskupi (inaczej zwani starszymi) i diakoni. Na nich spoczywa odpowiedzialność przeprowadzenia tego, co nasz Pan ustanowił i używania powierzonej im władzy dla wykonywania swoich obowiązków. Ten porządek ma trwać w Kościele aż do końca świata.⁸

Z polecenia Chrystusa, każdy kto kwalifikuje się i ma niezbędne dary od Ducha Świętego do pracy biskupa lub starszego w zborze, musi zostać wybrany i powołany na ten urząd przez powszechną aprobatę zboru. Musi być z powagą ustanowiony przez post i modlitwę z włożeniem rąk istniejących starszych, jeśli tacy są. Podobnie diakoni mają być wybierani przez powszechną aprobatę zboru i ustanawiani przez modlitwę i włożenie rąk.⁹

¹ Ef 1:10,22-23; 5:23,27,32; Kol 1: 18; Hbr 12:23

² Dz 11:26; Rz 1:7. 1 Kor 1:2; Ef 1:20-22

³ Ps 72:17. 102:28; Mt 16:18; 1 Kor 5; 2 Tes 2:11-12; Obj 2:3; 12:17; 18:2

⁴ Mt 28: 18-20; Ef 4:11-12; Kol 1: 18; 2 Tes 2:2-9

⁵ Mt 18: 15-20; 28:20; J 10:16; 12:32

⁶ Dz 2:41-42; 5:13-14; Rz 1:7; 1 Kor 1:2; 2 Kor 9:13

⁷ Mt 18:17-18; 1 Kor 5:4-5,13; 2 Kor 2:6-8

⁸ Dz 20:17-28; Flp 1:1

⁹ Dz 6:3,5-6; 14:23; 1 Tm 4:14

Duszpasterze powinni zwracać baczną uwagę na służbę Chrystusa w Jego Kościele; powinni być zaangażowani w służbę Słowa i w modlitwę, szukając pożytku dusz ludzkich, za które są odpowiedzialni przed Panem. Dlatego jest konieczne, aby zbory, którym służą, obdarzały ich zgodnie ze swoimi możliwościami nie tylko wszelkim szacunkiem, lecz również taką obfitością dóbr materialnych tego świata, aby umożliwić im życie w dostatku, bez konieczności angażowania się w świeckie zajęcia i aby wystarczająco umożliwić im okazywanie gościnności innym. Taki porządek jest wymagany przez samo prawo natury i przez wyraźny nakaz naszego Pana Jezusa, który postanowił, żeby „ci, którzy zwiastują Ewangelię, z Ewangelii żyli”.¹⁰

Chociaż zgodnie z ich urzędem, obowiązkiem starszych i duszpasterzy zborów jest ciągła aktywność w zwiastowaniu Słowa, jednak ta praca nie może być ograniczona wyłącznie do nich, bowiem Duch Święty może wyznaczyć również innych do tej samej pracy, wyposażając ich w konieczne dary. W takim przypadku, gdy tacy ludzie zostaną zaaprobowani i powołani do pracy przez zbór, mogą i powinni ją wykonywać.¹¹

Wszyscy wierzący są zobowiązani przyłączyć się do lokalnych zborów wszędzie tam, gdzie mają ku temu możliwości. Ci, którzy korzystają z przywilejów społeczności zboru, muszą również się poddać jego dyscyplinie i władzy, zgodnie z zaleceniem Chrystusa.¹²

Członkowie, którzy zostali obrażeni przez innych członków zboru, a którzy okazali posłuszeństwo zaleceniom Pisma Świętego w kwestii postępowania w takich wypadkach, muszą powstrzymać się od wszczynania niepokoju w zborze, nie powinni również opuszczać wspólnych zgromadzeń ani powstrzymać się od udziału w obrzędach z powodu tego, że zostali obrażeni, lecz muszą zdać się na przez innych współczłonków Chrystusa w dalszym postępowaniu zboru.¹³

Wszyscy członkowie każdego zboru powinni uczestniczyć w nieustannej modlitwie za rozwój i pomyślność Kościoła Chrystusowego, gdziekolwiek się znajduje; powinni przy każdej okazji pomagać innym wierzącym w miarę swoich możliwości i powołania, posługując się swoimi darami i łaskami. Tak więc zbory powinny szukać wzajemnej społeczności, o ile opatrność Boża daje okazję do korzystania z takich dobrodziejstw.¹⁴

Kiedy powstają różnice lub rozbieżności dotyczące doktryny lub władzy zboru, zagrożone zostają: pokój, jedność i zbudowanie; obejmować to może jeden zbór lub wszystkie zbory. Wówczas członek lub członkowie zboru mogą zostać skrzywdzeni przez postępowanie dyscyplinarne, niezgodne z prawdą i porządkiem Kościoła. W takich przypadkach wolą Chrystusa jest, aby wiele zborów będących w społeczności zebrało się razem i rozpatrzyło problem przez swoich wybranych przedstawicieli, którzy będą w stanie udzielić porady w spornych sprawach wszystkim zainteresowanym zborom. Jednakże należy zdać sobie sprawę z tego, że zgromadzeni reprezentanci nie posiadają żadnej władzy kościelnej w ścisłym znaczeniu, ani też nie mają władzy sądowniczej nad poszczególnymi zborami, aby nakładać dyscyplinę na jakies zbory lub osoby, lub też narzucać swoje wnioski zgromadzeniom lub ich przełożonym.¹⁵

---

¹⁰ Dz 6:4; 1 Kor 9:6-14; Ga 6:6-7. 1 Tm 3:2,5,17-18; 2 Tm 2:4; Hbr 13:17

¹¹ Dz 11:19-21; 1 P 4:10-11

¹² 1 Tes 5:14; 2 Tes 3:6,14-15

¹³ Mt 18:15-17; Ef 4:2-3

¹⁴ Ps 122:6,7; Rz 16:1-2; Ef6:1S; 3 J 8-10

¹⁵ Dz 15:2,4,6,22-23,25; 2 Kor 1:24; 1 J 4:1

Rozdział 27

Społeczność świętych

Wszyscy święci są zjednoczeni z Jezusem Chrystusem jako ich głową przez Jego Ducha i wiarę. Nie znaczy to jednak, że stają się jedną osobą z Nim. Mają jednak współudział w Jego łaskach, cierpieniach, śmierci, zmartwychwstaniu i chwale. Są także złączeni wzajemnie ze sobą w miłości i mają współudział w darach i wzajemnych łaskach, i są zobowiązani służyć w ten sposób publicznie i prywatnie, aby przyczynić się do wzajemnego dobra, zarówno w sprawach duchowych, jak i doczesnych.¹

Przez wyznanie wiary święci trwają w świętej społeczności i jedności, w oddawaniu Bogu czci i wykonywaniu takich szczególnych służb, aby przyczynić się do wzajemnego zbudowania. Są także zobowiązani pomagać sobie nawzajem w doczesnych sprawach, zgodnie z różnymi potrzebami i zdolnościami. Według zasad Ewangelii taki rodzaj społeczności, chociaż odnosi się szczególnie do życia rodzinnego i stosunków zborowych, ma być rozszerzony, w miarę jak Bóg daje możliwości, na wszystkich domownikach wiary, to znaczy na wszystkich, którzy na każdym miejscu wzywają imienia Pana Jezusa. Z drugiej strony powinniśmy zrozumieć, że takie dzielenie się dobrami ze świętymi, nie pozbawia żadnego człowieka prawa i tytułu do własności, które on posiada, ani ichnie ogranicza.²

---

¹ J 1:16; Rz 1:12; 6:5-6; 1 Kor 3:21-23; 12:7; Ga 6:10; Ef 4:15-16; Flp 3:10; 1 Tes 5:11-14; 1 J 1:3; 3:17-18

² Dz 5:4; 11:29-30; 1 Kor 12:14-27; Ef 4:28; 6:4; Hbr 3:12-13; 10:24-25

Rozdział 28

Chrzest i wieczerza pańska

Chrzest i Wieczerza Pańska są obrzędami, które wyraźnie i suwerennie ustanowił Pan Jezus, jedyny prawodawca, i nakazał ich przestrzegania w Kościele aż do końca świata. ¹

Owe święte obrzędy mają być udzielane tylko przez tych, którzy się do tego przygotowali i są powołani, aby to czynić zgodnie z poleceniem Chrystusa. ²

---

¹ Mt 28:19-20; 1 Kor 11:26

² Mt 28:19; 1 Kor 4:1

Rozdział 29

Chrzest

Chrzest jest obrzędem Nowego Testamentu nakazany przez Jezusa Chrystusa. Dla osoby przyjmującej chrzest ma on być znakiem jej społeczności z Chrystusem w Jego śmierci i zmartwychwstaniu, znakiem wszczęcia w Chrystusa i przebaczenia grzechów. Wyraża to również fakt, że osoba przyjmująca chrzest oddała siebie Bogu przez Jezusa Chrystusa, aby móc żyć i postępować w „nowości życia”.¹

Poddać się temu obrzędowi mogą tylko te osoby, które upamiętały się przed Bogiem i wierzą w naszego Pana Jezusa Chrystusa, dobrowolnie oddając się Jemu w posłuszeństwo.²

Zewnętrznym elementem, który ma być używany w tym obrzędzie jest woda, w której wierzący ma być chrzczony w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego.³ Zanurzenie, tzn. pogrążenie wierzącego w wodzie, jest istotne dla właściwego udzielenia tego obrzędu.⁴

---

¹ Mk 1:4; Dz 22:16; Rz 6:3-5; Ga 3:27. Kol 2:12

² Mk 16:16; Dz 2:41; 8:12,36-37. 18:8

³ Mt 28: 19-20; Dz 8:38

⁴ Mt 3:16; J 3:23

Rozdział 30

Wieczerza pańska

Wieczerza Pańska została ustanowiona przez Pana tej samej nocy, podczas której został wydany. Ma być przestrzegana przez Jego Kościół aż do końca świata, jako ustawiczna Jego pamiątka i dla ukazywania znaczenia Jego ofiary i śmierci. Została ustanowiona również i po to, aby utwierdzić świętych w wierze, że wszystkie dobrodziejstwa pochodzące z ofiary Chrystusa są ich udziałem. Ponadto ma przyczynić się do ich duchowego karmienia i wzrastania w Chrystusie, oraz do umocnienia poczucia obowiązku wobec Niego. Wieczerza Pańska jest również więzią i zadatkiem społeczności, którą wierzący mają z Chrystusem i ze sobą nawzajem.¹

W tym obrzędzie Chrystus nie jest składany na ofiarę swemu Ojcu ani nie jest składana żadna rzeczywista ofiara, w sensie odpuszczenia grzechu żywych lub umarłych. Wieczerza jest wyłącznie pamiątką jedynej ofiary Chrystusa, który oddał siebie na krzyżu raz na zawsze. Jest także duchowym ofiarowaniem Bogu wszelkiej możliwej chwały za dzieło Golgoty dokonane raz na zawsze. Tak więc papieska ofiara mszy, jak to jest nazwane, jest czymś odrażającymi uwłacza prawdziwej ofierze Chrystusa, która jest jedynym przebłaganiem za wszystkie grzechy wybranych.²

W tym obrzędzie Pan Jezus polecił swoim sługom modlić się i błogosławić chleb i wino, by w ten sposób poświęcić je z pospolitego do świętego użytku. Mają brać i łamać chleb, następnie brać kielich i dawać zarówno uczestnikom jak również sami uczestniczyć w komunii.³

Pozbawianie wiernych picia z kielicha, czczenie chleba i wina, wznoszenie w górę chleba i wina, obnoszenie ich w celu adoracji i używanie ich dla jakiegoś fałszywego celu religijnego, to wszystko jest sprzeczne z naturą obrzędu i celem, dla którego Chrystus go ustanowił.⁴

Zewnętrzne elementy Wieczerzy Pańskiej chleb i wino odpowiednio wyodrębnione do użycia zgodnego z nakazem Chrystusa, znajdują się w takiej relacji do ukrzyżowanego Pana, że chociaż w rzeczywistości używane są wobec nich wyrażenia obrazowe, są czasami określane nazwami rzeczy, które reprezentują, a mianowicie ciałem i krwią Chrystusa, chociaż w istocie i naturze nadal pozostają jedynie rzeczywistym chlebem i winem, tak jak były nimi przed wybraniem do szczególnego użytku.⁵

Doktryna nazywana powszechnie przeistoczeniem (transsubstancjacją), która głosi, że podczas Wieczerzy Pańskiej konkretny chleb i wino zmienia się w konkretne ciało i krew Chrystusa przez poświęcenie dokonywane przez kapłana lub w inny sposób, jest niezgodna nie tylko z Pismem Świętym, lecz nawet ze zdrowym rozsądkiem i rozumem. Ponadto wypacza istotę samego obrzędu oraz była i jest przyczyną wszelkiego rodzaju zabobonów i pospolitego bałwochwalstwa.⁶

Ci, którzy są godni i w wewnętrzny sposób jedzą i piją widzialny chleb i wino w tym obrzędzie, równocześnie przyjmują i karmią się Chrystusem ukrzyżowanym oraz otrzymują wszystkie dobrodziejstwa pochodzące z Jego śmierci. Czynią to prawdziwie i w rzeczywistości, nie jakby karmili się rzeczywistym ciałem i krwią jakiejś osoby, lecz czynią to wewnętrznie i przez wiarę. Ciało i krew Chrystusa są przekazywane wierze chrześcijan, nie dzieje się to w żaden fizyczny sposób, lecz tylko w sensie duchowym, tak jak sam chleb i wino są przekazywane ich zewnętrznym, fizycznym zmysłom.⁷

Wszyscy, którzy uczestniczą w Wieczerzy Pańskiej niegodnie, grzeszą przeciwko ciału i krwi Pańskiej, a ich jedzenie i picie ściąga na nich Boży sąd. Tak więc wszyscy nieświadomi lub niepoboźni ludzie, którzy niezdolni są do społeczności z Chrystusem, są podobnie niegodni, aby zasiadać przy Stole Pańskim; dopóki pozostaną w takim stanie, nie mogą być we właściwy sposób uczestnikami świętego obrzędu Chrystusowego, gdyż w ten sposób popełnialiby wielki grzech przeciwko Chrystusowi.⁸

¹ 1 Kor 10:16-17 21; 11:23-26

² Mt 26:26-28; 1 Kor 11:24; Hbr 9:25-26,28

³ 1 Kor 11:23-26

⁴ 2 M 20:4-5; Mt 15:9; 26:26-28

⁵ 1 Kor 11:26-28

⁶ Łk 24:6,39; Dz 3:21; 1 Kor 11:24-25

⁷ 1 Kor 10:16; 11:23,26

⁸ Mt 7:6; 1 Kor 11:29; 2 Kor 6:14-15

Rozdział 31

Stan człowieka po śmierci i zmartwychwstanie umarłych

Ciała ludzi po śmierci obracają się w proch i ulegają rozkładowi, lecz ich dusze, które ani nie umierają, ani nie zapadają w stan nieświadomości „są bowiem z natury nieśmiertelne „natychmiast powracają do Boga, który je dał. Dusze sprawiedliwych, których świętość osiągnęła doskonałość w śmierci, wchodzi do raju, gdzie są z Chrystusem, patrząc na twarz Boga w świętości i chwale, oczekują na pełne odkupienie ich ciał. Dusze nieprawych są wrzucone do piekła, gdzie pozostają w męce i całkowitej ciemności, zachowane na wielki dzień sądu. Dusze odłączone od swoich ciał są albo w raju, albo w piekle, ponieważ Pismo Święte nie mówi o żadnym innym miejscu pobytu. ¹

W dniu ostatecznym święci, którzy będą żyć wtedy na ziemi, nie umrą, lecz zostaną przemienieni. Wszyscy umarli zostaną wskrzeszeni we własnych ciałach, a nie w innych, chociaż z innymi właściwościami i będą znowu połączeni ze swymi duszami na wieki. ²

Przez moc Chrystusa ciała niesprawiedliwych będą wzbudzone na hańbę. Przez swego Ducha Chrystus wzbudzi ciała sprawiedliwych ku czci, ponieważ ich ciała zostaną przekształcone na wzór Jego własnego, pełnego chwały ciała. ³

---

¹ 1 M 3:19; Kzn 12:7. Łk 16:23-24; 23:42; Dz 13:36; 2 Kor 5:1,6,8; Flp1:23; Hbr 12:23; 1 P 3:19; Jud 6-7

² Jb 19:26-27. 1 Kor 15:42-43.51-52; 1 Tes 4:17

³ J 5:28-29; Dz 24:15; Flp 3:21

Rozdział 32

Sąd ostateczny

Bóg naznaczył dzień, w którym będzie sądził świat sprawiedliwie przez Jezusa Chrystusa, któremu Ojciec powierzył wszelką władzę i prawo sądu. w tym dniu będą sądzeni upadli aniołowie. Tak samo będą sądzeni wszyscy ludzie, którzy żyli na ziemi; pojawią się przed tronem Chrystusa, aby zdać rachunek ze swoich myśli, słów i uczynków, i otrzymać wyrok zgodnie z tym, co uczynili w tym ziemskim życiu, czy to dobro, czy zło. ¹

Wyznaczając dzień sądu Bóg miał na celu objawienie chwały swojego miłosierdzia przez wieczne zbawienie wybranych, i ukazanie chwały swej sprawiedliwości przez wieczne potępienie grzeszników tzn. nieprawych i nieposłusznych. w tym dniu sprawiedliwi odziedziczą życie wieczne i otrzymają pełnię radości i chwały w obecności Pana, jako ich wieczną nagrodę. Lecz niepobożni, którzy nie znają Boga i którzy nie byli posłuszni Ewangelii Jezusa Chrystusa, będą wygnani na wieczne męki i „poniosą karę: zatracenie wieczne, oddalenie od oblicza Pana i od mocy chwały Jego”. ²

Aby z jednej strony odstraszyć wszystkich ludzi od grzechu, a z drugiej dać większą pociechę pobożnym w ich przeciwnościach, Chrystus chciał nas mocno przekonać, że nastąpi dzień sądu. z tych samych przyczyn zatrzymał w tajemnicy datę, aby ludzie mogli porzucić wszelkie zaufanie w siebie i nie wiedząc, kiedy godzina przyjścia Pana nastąpi, mogli być zawsze czujni i zawsze gotowi, aby powiedzieć: „Przyjdź, Panie Jezu, przyjdź rychło. Amen”. ³

---

¹ Kzn 12:14; Mt 12:36; 25,32-46; J 5:22,27; Dz 17:31; Rz 14:10,12; 1Kor6:3; 2 Kor 5:10; Jud 6

² Mt 25:21,34,46; M 9:48; Rz 9:22-23; 2 Tes 1:7-10; 2 Tm 4:8

³ Mk 13:35-37; Łk 12:35-40; 2 Kor 5:10-11; 2 Tes 1:5-7; Obj 22:20